

Nas tednik

kulturno - politično glasilo

svetovnih in domačih dogodkov

2. leto / številka 51

V Celovcu, dne 20. decembra 1950

Cena 55 grošev

Za božič

6 fotografij - 6 daril

PRIDITE PRAVOČASNO V

Foto Tollinger

Celovec - Klagenfurt, Alter Platz 31, Tel. 20-76

Slike za legitimacije - ekspresno

Mir ljudem

Že se steka drugo tisočletje od tistega časa, ko so nebeški poslanci peli nad bornim betlehemskim hlevčkom čudovite besede o miru, po katerem tako hrepenijo, trpeča, razbičana in preganjana človeška srca.

Mir ljudem! Čudovite, tople besede! In vendar! Koliko je bilo v teh dva tisoč letih vojska, revolucij, klanja v malem in na veliko, preganjanj in prese-ljevanj! Koliko stisk in strahot, miru pa tako malo! Nad 7 milijard ljudi je umrlo nasilne smrti. Od tistih časov prelita kri bi napolnila jezera, solze bi narasle v potoke in reke, z umorjenimi bi pokrili ravnine in doline na zemlji... Mir ljudem na zemlji... Prav v naših dneh po komaj prestanih strahotah strašnega klanja že znova svet v strahu trepetja pred tretjo grozno vojno, ki grozi potegniti v svoj krvavi ples vse človeštvo, ves svet in ga uničiti...

Mir ljudem... Kaj se Bog ni morda zmotil in nam poslal napačne poslane, ko nam pojejo pesem o miru, ki ga ni in ga najbrž ne bo...

Mar bi nam Bog poslal namesto ne-bogljenege Deteta v jaslicah mogočnega vladarja, vojščaka in ustrahovalca upornih ljudstev. Ta naj bi prišel z vsem veličastvom in močjo. Spremljale naj bi ga legije serafov in kerubov z ognjenimi meči. In nebeške fanfare naj bi zatrobile bojno pesem Boga Gospodovalca sveta in pokoritelja človeštva. Pred takim Bogom bi ljudstva vztrepetala in padla pred njim v prah, — tudi mogočniki tega sveta bi zdrknili s svojih zvišenih prestolov pred njim na kolena — in mir bi bil na svetu, ker bi bil en vladar, ena čreda in en pastir. Šele tedaj naj bi angelški kori peli slavo Bogu na višavah — in mir ljudem na zemlji...

Tako bi sodila človeška modrost in oholost. Bog pa zametuje človeško nadutost, zato je v svoji modrosti in dobroti izbral drugo pot.

Za rešitev človeštva, tudi za njegov mir na zemlji, je Bog poslal svojega edinorojenega Sina, ki je prevzel nase človeško naravo in po ženi Materi-Devici prišel na ta svet kot nebojlen Dete. Ni se rodil v bogatih sobanah, marveč v bornem, smrdljivem ovčjem hlevu, da je s tem na prvi mah zavrnil zlagano nadutost in ošabnost svet-nih mogočnikov. Na kolenih pred sabo ni imel mogočnikov tega sveta, marveč siromašno ljudstvo, v cunje zavite, ne-uke, toda v svojih srcih preproste in po resnici in pravici hrepenече pastir-je — proletariat tedanjega časa. Zanje, za trpeče, zapostavljene in zaničevane je prišel na svet, njim je bila na prvem mestu oznanjena vesela blagovest o Odrašeniku. (Kajti le ti so jo bili pripravljene sprejeti. Naduta, ohola in sita mogočnost tega sveta, ki misli, da ne rabi Odrašenika in ne posreduje med Bogom in ljudmi, da, niti Boga ne, ta ga itak tedaj ne bisprejela, prav tako, kot ga odklanja danes.)

Toda božja modrost in vsemogočnost je s to odločitvijo nakazala za veselji ni svet, za vse čase, vse rodove, za vse skupine in za vse sloje človeške družbe na zemlji edino pot, po kateri mora človeštvo iti, ako hoče priti do Zveličarja Boga, do Odrašenika ljudi, ki bo prinesel — mir ljudem na zemlji, ki so blage volje.

„Danes vam je rojen Odrašenik, ki je Kristus Gospod. In to vam bodi znamenje: našli boste Dete, v plenice povito in v jasli položeno.“ Tako je an-gel oznanil pastirjem rojstvo Odraše-nikovo.

Izredno stanje v Ameriki

Z veliko napetostjo je svet pričako-val napovedan govor predsednika Tru-mana. V resnici je ta govor 16. t. m. bil dogodek, ki utegne v ameriški zgo-dovini igrati usodno vlogo. Predsednik je napovedal vrsto ukrepov, ki bodo pospeševali oborožitev in ojačenje ame-riških obrambnih sil. Tako bo Ame-rika:

1. Varovala temelje UNO in jih, če potrebno, z orožjem branila.

2. Skupno z ostalimi svobodnimi na-rodni gradila na skupni obrambi.

3. Ojačila in povečala svojo armado, letalstvo in mornarico ter proizvajala še več orožja za svoje in zavezniške potrebe.

4. Razvijala vnaprej svoje gospodar-stvo in ga vzdržala v neomajnem rav-novesju.

Ob koncu svojega govora je Truman razglasil „izredno stanje“. S to razgla-sitvijo dobi predsednik izredne pravice, ki so mu zajamčene v dolgi vrsti za-konov, ki jih je ob tej priliki „Bela hiša“ (White house) objavila.

Po novih načrtih bo ameriška voj-ska v kratkem štela 3 in pol milijona mož. V teku enega leta po proizvodnja letal dosegla petkratno dosedanje viši-no, pri oklopnikih (tankih) 4-kratno in pri radar-aparatih 4 in polkratno.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA „NAŠEGA TEDNIKA-KRONIKE“ ŽELITA VSEM CENJENIM SOTRUDNIKOM, NAROČNIKOM IN BRALCEM PRAV VESELE IN BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE.

Enotna evropska vojska

V belgijskem glavnem mestu, v Bruslju, so se sestali zunanji in ob-rambni ministri vseh dvanajstih dr-žav Atlantske zveze, da bi se posveto-vali o vzpostavitvi skupne zapadno-evropske vojske ter o načinu vključit-ve Zapadne Nemčije v ta skupni ob-rambni sestav. Že takoj prvi dan so dosegli ministri pri svojem posvetova-nju velike uspehe, ker je bilo mogoče doseči sporazum glede Nemčije. Pri tem so ugodili nekaterim željam zapad-

Da, k temu Odrašeniku, k temu De-tetu v jasli, ki je tako nebojlen — pa vendar tako mogočno, tako revno, pa vendar tako bogato, tako samo — pa vendar obdano s kori nevidnih an-gelov — k temu Detetu, ki je v njem skrit Bog, morajo priti ljudstva zem-lje po rešenje in mir.

Vsa pota vodijo v Rim, pravi prego-ovor. Toda h Bogu in v njegovo kralje-stvo vodi le tista pot in kaže le tisto znamenje, ki ga je pokazal Bog: Dete v jasli položeno... Vsi drugi maliki bogatstva, sile, laži, vsa druga zname-nja — so se in se bodo prej ali slej zrušila in pod seboj pokopala svoje svečenike in vernike.

Bog je vsemogočen in večen. Prah in pepel smo ljudje in naša moč pred njim. Tisoč let je pri njem kot en dan. Zato ima Bog čas. Pusti svobodo lju-dem. Toda prej ali slej bodo tudi tišči, ki danes hodijo druge poti, pod drugi-mi znamenji in molijo malike, morali kreniti na edino pravo pot. Morda bo-do šele po dolgih ovinkih, po krutih razočaranjih, groznih vojskah in revo-

Vse to bo pomenilo ogromno obre-menitev gospodarstva. Zato namerava-jo predvsem pospešiti hitrost proiz-vodnje. Zaposlili bodo več mladine in žensk ter delali kolikor mogoče v nad-urah. Za civilne potrebe bo primanjkovalo raznih potrebščin in bodo, da bi cene ne šle preveč navzgor, uvedli nad-zorstvo nad cenami.

Razvoj v Ameriki bo seveda vplival na ves ostali svet, posebno kar se tiče svetovnega trga. Tu cene dnevno na-raščajo in bodo tudi druge države kon-čno prisiljene uvesti razna nadzorstva v gospodarstvu, v kolikor služi ta ci-vilni potrošnji. Zanimivo pri tem je le, da republikanci, to je opozicijska stranka v Ameriki, zahtevajo še učin-kovitejšje ukrepe. Oni zahtevajo „total-no mobilizacijo“ tako na gospodarskem kot vojaškem polju. Vsekakor pa po-meni že to, kar se sedaj dogaja, za Ameriko izjemno stanje. V splošnem pa je opaziti, da je v Ameriki veliko manj strahu pred morebitno vojno kot na primer v Evropi. Sicer to ni čudno, ker so Evropejci občutili v nasprot-stvu z Amerikanci grozoto vojne na lastni koži. Nova vojna pa bi gotovo zajela ves svet in bi bila tako grozna, da bi uničila vse in si jo zato civilizirani človek ne more želeli.

V K R A T K E M

15. decembra so se v Londonu zopet sestali zastopniki zunanjih ministrov, da bi se posvetovali o sklenitvi državne pogodbe za Avstrijo. Sovjetski zastop-nik je zahteval, da se naj najprej ure-di vprašanje Trsta. Ker do soglasja ni prišlo, so posvetovanja odgodili na 15. marec 1951.

Zadnje dni je španski diktator Fran-co zopet vzbudil pozornost v svetu s svojo zahtevo po priključitvi morskega oporišča Gibraltarja k Španiji. V Angliji, kamor Gibraltar spada, je to vzbudilo veliko začudenje.

V št. Vidu ob Glini so odkrili pri državni železnici velike nerednosti in delne pomanjkljivosti. Vrsto uradnikov so radi tega odpustili.

Trgovine ostanejo dne 3. januarja 1951 zaprte, le v Velikovcu bodo ta dan, ker je sredo, zamenjali z 4. janu-arjem, torej četrtkom. Med kmečke skrbi na Koroškem, o katerih so se menili na okrajnem zborovanju Bauern-bunda v Velikovcu, so postavili na prvo mesto „Elternrecht“, verjetno o gospo-darskih problemih niso vedeli kmetom dosti povedati.

Poljska - Vzhodna Nemčija

Pretekli ponedeljek je prispel v polj-sko glavno mesto, v Varšavo, predsed-nik vzhodno-nemške republike, Wilhelm Pick. Pri tem sta spremljala predse-dnika republike, zastopnik ministrskega predsednika, dr. Hans Loch in zunanji minister v vzhodno-nemški vladi, Georg Dertinger.

Pri prihodu v Varšavo je sprejel vzhodno-nemškega predsednika in nje-govo spremstvo predsednik poljske re-publike, Boleslav Bierut. Ta je v svo-jem pozdravnem govoru poudaril, da bo obisk politikov Vzhodne Nemčije utrdil prijateljstvo med Vzhodno Nem-čijo in Poljsko.

Na korejskem bojišču

Že tri tedne, odkar so se umaknile čete Združenih narodov južno od 38. vzporednika, je na korejskem bojišču nekako zatišje. V Severni Koreji iz-praznjujejo čete Združenih narodov še zadnje svoje postojanke na vzhodni obali polotoka, kjer se vkrcavajo na ladje, da jih popeljejo proti jugu.

Medtem pa zbirajo Kitajci svoje čete približno ob 39. vzporedniku, ki poteka skozi Pjoengjang, glavno mesto Sever-ne Koreje. Nikdo pa ne more povedati, kakšne namene imajo: ali nameravajo samo varovati Severno Korejo ali pa nameravajo prodirati tudi preko 38. vzporednika v Južno Korejo.

Nov izbruh Etne

Prebivalci izpraznjenih vasi na pod-nožju ognjenika Etne na Siciliji so že upali, da se bodo mogli za božične praz-nike vrniti v svoje vasi. Nov izbruh Etne pa je vrgel iz žrela spet na tisoče ton lave, ki se vali na cesti med kra-jema Rinazzo in Fornazzo v dolino ter uničuje vinograde, figove in pomaran-čne nasade. Ako bi lava menjala svo-jo smer, bi bila v največji nevarnosti oba omenjena kraja, kjer je naseljenih okrog 3.000 kmetov, da jih lava zalije.

Ameriški vojni min odstop

Zaradi zdravstvenega stanja namera-va odstopiti ameriški vojni minister, George Marshall. Po vestih iz Bele hiše v Washingtonu namerava predsednik Truman imenovati na njegovo mesto bivšega ministra za zrakoplovstvo Ste-warta Symingtona.

NARODNI SVET KOROŠKIH SLOVENCEV ŽELI VSEM SLOVENCEM DOMA IN V TUJINI BLAGOSLOVLJENE BOŽIČNE PRAZNIKE IN SREČNO NOVO LETO.

Politični teden

Božič je tu in nikdar tako kot v tem času niso človeku bližje besede „in mir ljudem na zemlji“... In spet se bomo za zapečkom, ob jaslicah in drevcu spraševali, ali bomo naslednji Božič preživeli vsaj tako v miru kot letošnjega. Bog daj...

Čas komaj dohajamo in včasih sta nam tako mir kot vojna bližje kot si navaden človek more misliti.

To je pokazala tudi nesrečna vojna na Koreji. Zavezniške vojaške sile so stale tik pred zmago in sam njih poveljnik MacArthur je dejal, da upa, da bodo njegovi vojaki za božične praznike doma pri svojcih. Nekateri so res doma — tisti, katere je uspelo evakuirati — toda ne kot zmagovalci nad napadalcem, temveč kot žrtve prvega vojaškega neuradnega spopada med komunizmom in zapadno demokracijo. Danes stoje čete UNO tam, kjer so bile pred meseci, le s to razliko, da so svoj položaj zamenjale z nasprotnikom. In če je še prej bil položaj še slabši kot je danes — takrat ko so se maloštevilne divizije borile za zadnje kilometre na korejskem polotoku in se je položaj vendarle obrnil — tako tudi danes še ni mogoče peti pogrebnih žalostink UNO ekspedicijski na Koreji. Če je severnokorejsko ljudsko demokracijo v zadnjem trenutku rešila kitajska intervencija, tako tudi stvar Organizacije združenih narodov na Koreji še ni propadla. Za to govori sicer manj vojaških, zato pa toliko več političnih činiteljev.

Vojaški položaj zaveznikov je več kot resen

in se z dneva v dan slabša. Do sedaj ni uspelo postaviti nove fronte. Poročila o tem, ali so komunistične čete že prekoračile 38. vzporednik si nasprotujejo, ker je težko vedeti ali gre pri teh poročilih za redne ali gverilske enote. Kot na vojaškem se je tudi na političnem polju na Koreji položaj povrnil na onega pred meseci. Severnokorejski komunistični predsednik se je s svojo vlado vrnil v prestolnico Pjoengjang in izdal proglas na ljudstvo. Južnokorejski Syngman Rhee je proglasil obsedno stanje, izdal proglas in potem zbežal. Že pred njim pa so morali bežati tisoči in tisoči pred povratkom komunističnega režima. Težko je reči kje in kdaj se bo vse to ustavilo in kdo bo ustavil.

Medtem pa si na Zapadu belijo glave, kdo je vsega kriv. Da glavno krivdo pripisujejo MacArthurju, smo že v zadnjih pregledih omenili. Seveda je jasno, da vsaj spočetka mora nekdo biti postavljen za krivca. Sicer smo že iz zgodovine vajeni naukov, da so generali izgubili bitke ne pa vojaki. Uspodolno pri vsej stvari pa je, da MacArthur menda ni na svojo roko podvzel ofenzive čez 38. vzporednik, pač pa so s tem soglašale tudi druge sile kot Velika Britanija in Francija in seveda v prvi vrsti predsednik Truman na znanem sestanku na otoku Wake. Vse te stvari, ki jih šele sedaj odkrivajo, pa seveda položaj še bolj zapletajo. Drugi spet pravijo, da pri umiku, oz. begu MacArthurjevih armad ni bilo vse v redu. Prvič naj bi ne bilo res, da je Kitajcev bilo 600.000 kot je trdil MacArthur, temveč samo 250.000. Drugič, Kitajci niso oboroženi s težkim orožjem, nimajo oklepnikov, niti težkih topov. Zakaj je torej UNO armada, ki je imela najboljša in najtežja orožja tako na tleh kot v zraku, tako panično bežala? Tako trdijo nekateri vojaški dopisniki, da umikajoče se ameriške in južnokorejske čete po več dni niso bile v stiku s sovražnikom in so mu pri vsem tem še prepustile po nepotrebnem mnogo vojnega materiala. Na drugi strani pa je hrabra turška brigada bila prepuščena svoji usodi.

Tako se kritike oglašajo na vse strani in ni mogoče reči kdo ima prav. Najbrž vsak nekaj. Medtem pa se nadaljuje

diplomatska bitka v Lake Success.

V glavnem gre še vedno za obravnavanje mirovnega predloga azijskih in muslimanskih držav, po katerem naj bi se sovražnosti ustavile na 38. vzpored-

niku. Predlog za premirje je bil sicer sestavljen zelo spretno. V njem se govori o tem, da bi Kitajska „prijazno dovolila“, da bi se njene čete ustavile na omenjenem vzporedniku, medtem ko naj bi Amerika dala „formalna zagotovila“, da se bo vodilo računa o Kitajskih zahtevah.

Sicer so boji na videz ponehali — mogoče radi pogajanj v Lake Success — vendar ni slišati od nobene strani kakih pomirjevalnih besed. V ostalem je potek razgovorov na skupščini UNO enak prejšnjim. Večina držav, ki je na strani Amerike, glasuje z njo, vse skupaj pa se ustavi ob sovjetskem vetu. Na drugi strani dobe pa sovjetski predlogi samo 5 glasov in nekaj vzdržanih glasov.

Kljub temu pa sedanjih razgovorov, oziroma besednih in glasovalnih bitk ne gre podcenjevati. V zakulisju se načelnajo vprašanja ne samo Koreje, temveč tudi Formoze, mirovne pogodbe z Japonsko, japonskih otokov in splošnega položaja zapadnih velesil na Daljnem vzhodu. Tam se odločuje o miru in vojni.

Kot smo že omenili, je bila neposredna posledica poraza UNO čet v Koreji ta, da je Amerika z veliko naglico pričela svoje gospodarstvo in industrijo preusmerjati iz napol-mirnodobskega v vojno gospodarstvo. V ostalem je to tudi že občutiti v državah, ki so z Ameriko v gospodarskih stikih ali od njene pomoči gospodarsko odvisne. Ameriška industrija bo proizvajala manj materialnih dobrin, pa zato več vojnega materiala. Manj proizvodnje — dražji bodo izdelki.

Dalekosežen Trumanov radijski govor koncem preteklega tedna je odjeknil po vsem svetu. Amerika pravi, da hoče z jakostjo svetu obdržati mir. Plesnivi kompromisi niso vodili in ne morejo

voditi k temu cilju. S Sovjetsko zvezo se je mogoče uspešno pogajati le, če si močan.

Največjega pomena je Trumanova izjava, po kateri bo Amerika postavila na noge armado 3 in pol milijona vojakov.

Navedel je osem točk, ki jih ameriška vlada namerava izvesti. Prva je zelo važna, ker v njej proglašajo

izjemno stanje za ves ameriški narod V naslednjih točkah, v kolikor se tičejo vojaške oborožitve, se ustanavlja urad za mobilizacijo in zopetno oborožitev USA ter ustanovitev zaloga vojaškega materiala za ameriške zaveznike. V točkah, ki se tičejo gospodarstva, obravnava prehod iz mirnodobskega v vojno gospodarstvo.

Nadaljnja vsebina njegovega govora je namenjena obrazložitvi nujnosti, ki so privedle do teh ukrepov.

Ta Trumanova poslanica na ameriški narod je prišla nekaj dni po povratku angleškega predsednika Attleeya iz Washingtona. Attlee je po svojem povratku izjavil, da je Velika Britanija z Ameriko v istem taboru in v isti nevarnosti. Rekel je še, da edino velika ameriška pomoč v atomskem orožju danes preprečuje tretjo svetovno vojno.

Wallesovo pismo Stalinu in Mao-Tse-Tungu

Walles je voditelj ameriške „napredne stranke“ in je na zadnjih volitvah za ameriškega predsednika kandidiral proti Trumanu in republikancu Deweyu. Dobil je nekaj nad milijon glasov, kar je za ameriške razmere zelo malo. Takrat je bil Walles velik zagovornik Sovjetske zveze in prepričan v njeno miroljubno politiko. Generalisim Stalin mu je v odprtem pismu želel uspeha v volivnem boju.

Zdaj je Walles drugačnega mišljenja. V pismih na Stalina in Mao-Tse-Tunga

Silvestrovanje

Slovenska družina v Celovcu priredi na Silvestrov večer družabno silvestrovanje v dvorani gostilne Roth, Pfarrhofgasse 8. Začetek ob 8. uri zvečer. Na dnevnem redu je srečolov, šaljiva pošta, petje, ples in razni šaljivi prizori, kakor n. pr.: Pismo iz Tibeta, Na poročnem uradu, Na kitajski postaji i. dr. — Ako hočete Silvestrov večer preživeti v veseli družbi in tako pričakati novo leto, pridite na silvestrovanje Slovenske družine v Celovcu.

RADIO CELOVEC ŽELI VSEM SOTRUDNIKOM IN VSEM POSLUŠALCEM BLAGOSLOVLJENE PRAZNIKE.

Ko boste ob jaslicah in božičnem drevcu obdarovali svoje drage, se spomnite tudi svojega prijatelja „Našega tednika“ in darujte za tiskovni sklad.

pravi, naj oba uvidita, da njuna politika ne vodi k miru, temveč je napadalna in vodi v vojno. Poziva ju, naj to politiko v interesu človečanstva spremenita.

V Bruslju seja zunanji ministri držav Atlantske zveze

Udeležil se je tudi ameriški zunanji minister Dean Acheson. Če bo kaj uspeha, bo to vsekakor res uspeh. Nemška vojaška „čast“ namreč Francozom ne vlija spoštovanja. Zakaj ne, je povedal Churchillov predhodnik iz prve svetovne vojne, francoski predsednik Clemenceau.

Na vprašanje nemških časnikarjev, zakaj ne mara Nemcev, ko jih vendar ne pozna, saj še nikdar ni bil v Nemčiji, je namreč tako odgovoril:

„Toda oni so bili dvakrat pri nas!“

Upati je, da bo končno tudi ta duhoviti odgovor izgubil na svoji veljavi.

Pri gradiščanskih Hrvatih — in pri nas?

Nedavno smo poročali o veliki kulturni prireditvi v Frakanavi na Gradiščanskem, ko so Hrvati slavili stoletnico svojega pesnika Miloradića. Da se je tudi deželni glavar udeležil te proslave, da je sodelovala tudi dunajska univerza in drugi zastopniki oblasti, je samo po sebi razumljivo.

Danes pa moramo našim bralcem sporočiti še drugo razveseljivo novico. Na mizi imamo Koledar gradiščanskih Hrvatov, katerega je uredil njihov zaslužni kulturni delavec Horvat. Po vsebini ima močno krajeven značaj, nudi pa narodu mnogo čtiva in se v marsičem razlikuje od našega Mohorjevega koledarja. Mohorjev koledar je ob svoji stoletnici po svoji vsebini in po svoji zunanosti res izraz slovenske celote in nam letos prinaša tako dogodke s Koroške, kakor iz Trsta, Gorice in tudi drugega inozemstva; povsod bo letošnji koledar Mohorjeve družbe družinska knjiga, kamor koli ima prost dostop.

Hrvati pa prednjačijo predvsem na šolskem polju mnogo pred nami. Do leta 1938 so imeli na Gradiščanskem konfesionalno šolo, kjer je bil vpliv hrvaškega duhovnika, hrvaškega učitelja in tudi naroda samega močan. Ta tip šole je nacizem odpravil in sedaj imajo tudi Hrvati na Gradiščanskem splošno javno šolo kakor po vsej Avstriji.

Za hrvaške šole pa so dobili 29. novembra posebnega deželnega šolskega nadzornika prof. Rolfa Klaudusa, ki je bil do tega dne okrajni šolski nadzornik za hrvaške šole v okraju Gornja Pulja. Prof. Klaudus se je 29. nov. poslovil od učiteljskega kroga okraja in je v poslovnem govoru pozival učitelje, naj bodo polni ljubezni do mladine in do vasi ter vaškega življenja. Nadaljeval je: V Gradišču žive trije narodi in vsak od njih zahteva svojega prostora in svojih pravic. Učiteljstvo mora s tem računati. Naj učitelji nauče hrvaško in madžarsko mladino tudi

nemškega jezika, nikakor pa tej mladini ne smejo vzeti njihove narodne duše.

Po tem govoru so učitelji okraja pozdravili svojega novega okrajnega nadzornika v osebi g. Štefana Zvonariča, ki je rodom istotako Hrvat. G. Zvonarič je pozval učiteljsko, da vzgaja hrvaško mladino v starih vrlinah hrvaškega naroda in da se ne posveča samo šolski mladini, marveč tudi šoli odraslim.

Prof. Klaudus je nastopil svoje novo mesto deželnega šolskega nadzornika v Železnem-Eisenstadtu. Tudi mi se pridružujemo krogu njegovih sodelavcev in mu želimo pri njegovem delu veliko uspeha.

Zdi pa se nam v tej zvezi potrebno, da izrazimo svoj protest nad mešetarenjem, ki se odigrava na Koroškem oziroma na Dunaju okoli deželnega šolskega nadzornika za ljudske šole na Koroškem. Nad leto dni že traja ta kupčija. Če je bilo možno za malo Gradišče imenovati dva šolska nadzornika in sicer za nemške šole g. Novaka in za hrvaške šole prof. Klaudusa, tedaj na Koroškem ne more in ne sme biti več nobenega ugibanja. Za dvojezične šole zahtevamo posebnega šolskega nadzornika in se ne bomo vmešavali v vprašanje, kdo naj bo nadzornik za nemške šole. Za dvojezične šole, in teh je 107, mora vlada imenovati moža, ki v polni meri obvlada tudi slovenski jezik in je voljan ter zmožen, da uredi šolske prilike tako, kakor to zahteva šolska odredba, ki je postala zvezni zakon s tistim dnem, ko je dunajska vlada postala pristojna tudi za Koroško. Če politiki in celo ministri hujskajo proti postavi, katero naj bi izvajali, potem pa smo res daleč od demokracije, potem je to nasilje in ne enakopravnost, o kateri so toliko govorili na konferencah in se na njo sklicevali. To delajo tudi danes, če jim stvar tako bolj kaže, v resnici pa sami pozivajo k sabotiranju svojih lastnih postav.

Naj se nihče ne čudi, če se pri razgovorih za avstrijsko državno pogodbo pojavijo vedno zopet nove težave. Mi se ne bomo čudili, če bomo lepega dne brali v poročilih takih konferenc, da se avstrijski vladi očita, da se ona sama niti tistih predpisov ne drži, ki si jih je dala sama, kako se bo držala še le onih, ki jih bo naložila državna pogodba.

Zelo je iznenadilo, da se je podal na to pot tudi prosvetni minister Hurdes, ko je njegov kolega še nedavno na londonski konferenci zahteval večjih koncesij koroškim Slovincem in se izrecno skliceval na odredbo za dvojezične šole. Saj te izkazuje tam, kjer je učiteljstvo na mestu, izredne uspehe. To je nedavno pokazala zopet Globasnica. Namesto, da bi se prosvetni minister potrudil, da se njegovi učitelji primerno usposobijo, se v svojih govorih sklicuje na „Elternrecht“, o katerem je sam kot pravnik pač v marsikaterem pogledu drugega mnenja, šolskih izkušenj pa ja itak nima. Smatramo za go-lo politično demagogijo, če se bije v obraz mnenju in nasvetom strokovnjakov, ki so po svojih izkušnjah poklicani, da govorijo o šolskem vprašanju, ker poznajo razmere v deželi, ker poznajo razmere v šoli, ker so s svojim delom dokazali, da jim je prvo napredok mladine, ne pa germanizacija. Vse to za odgovorne „prosvetaše“ v državi ni več zanimivo v tistem trenutku, ko se hočejo prikupiti nacističnim volicem, ki so si zapisali v svoj program iztrebitve Slovincem in se danes pod tem geslom zopet zbirajo za nov pohod v severno domovino.

Gospoda prosvetnega ministra pa vprašamo, kaj je on tekom svojega petletnega ministirovanja ukrenil, da bi dvojezične šole dobile potrebnih knjig in kaj je storil, da se učiteljstvo res usposobi za pouk na teh šolah? Na to dvojno vprašanje bi hoteli imeti odgovor od gospoda ministra.

Odkritje Amerike 500 let pred Kolumbom

V šoli smo se učili, da je Krištof Kolumb, pogumni mornar, na svoji vožnji proti zapadu, ko je hotel priti od zapadne strani v Indijo, odkril Ameriko. Poznamo več ali manj tudi druge raziskovalce, n. pr. Ameriga Vespuccija, po katerem je Amerika dobila svoje ime, Johna Cabota, ki je odkrival Kanado, in druge.

Za Španci in Portugalci so prevzeli vodstvo na svetovnih morjih Angleži. Z njimi so tekmovali pri odkrivanju in raziskovanju Severne Amerike predvsem Francozi, ki so si ustanovili kolonijo ob Missisipiju (Louisiana) in v Kanadi, kjer je mesto Québec še danes pravo francosko mesto z evropskim značajem in edino mesto z obzidjem na ameriški celini.

Za drznimi mornarji so prišli tudi misijonarji, ki so prinašali Kristusovo vero rdečeličnim Indijancem. Tudi Slovenci smo z Baragom in drugimi misijonarji izpolnili svoj delež pri kulturnem poslanstvu v Severni Ameriki, saj je vprav Baraga Indijancem rodu Očipve in Ottawa bil to, kar sta nam Slovanom sv. brata Ciril in Metod.

Toda Amerika naj bi postala dedič evropske kulture in obljudjena dežela za ljudi, ki v Evropi niso več našli prostora. Tako pomeni 18., 19. in prvo desetletje 20. stoletja pravo nadaljevanje preseljevanja narodov iz starega sveta. Atlantski ocean, ki je ustavil Feničane, Grke, Punce, Rimljane, Kelte, germanske rodove in Arabce v starem in srednjem veku pri prodiranju proti zapadu, je človeški duh nove dobe znal premagati. Tako se je v Severni Ameriki evropska kultura razvila na svojski način in danes države onstran oceana odločilno vplivajo na dežele, od koder so prišli pradedje sedanjih Amerikancev.

Petsto let pred Kolumbom v Ameriki

Malo ali nič pa nismo slišali o drznih mornarjih, ki so okoli leta 1000 na svojih ladjah prišli v Ameriko.

Slišali smo pač že o Normanih, ki so z Rjurikom na čelu ustanovili prvo rusko državo, poznamo Normandijo v Franciji, deželo, kjer se je 1944. začela invazija zapadnih demokratskih sil proti Nemčiji.

Normandija je dobila svoje ime po normanskim naseljencem, ki so tam privzeli francoski jezik in so pod Viljemom Osvojiteljem udarili v Anglijo, kjer so se z Angli in Sasi strnili v sedanji angleški narod.

Najbrž pa smo le malo slišali, da so Normani prišli tudi v Severno Ameriko, na ozemlje Kanade in Združenih držav. Amerikanski časopis „American ecclesiastical Review“ je objavil zanimivo razpravo o teh prvih Evropejcih na ameriški celini. Odtod pa so tudi naši zgodovinski podatki.

Že dolgo pred letom 1000. so imeli Normani svoje postojanke na otokih v severnem Atlantiku: na Orkneyskih otokih in na otokih med Norveško in otokom Islandom. Leta 784. so Normani že imeli Island, kjer se je prebivalstvo kmalu namnožilo na 50.000 (danes šteje dvakrat toliko) in kjer so ustanovili republiko, ki se je obdržala od 930 do 1263. Doba največje podjetnosti Normanov je X. in XI. stoletje.

Z Islandije so Normani prodrli proti zapadu na otok Greenland, katerega so odkrili koncem IX. stoletja in kolonizirali koncem X. stoletja. V začetku XI. stoletja so se Normani na otoku Greenland že pokristjani.

V času, ko se je Cerkev na otoku Greenland lepo razvijala, so Normani odkrili novo deželo v jugozapadni smeri. Te dežele niso le slučajno odkrili, ampak so jo pogosto obiskovali in jo celo naselili. Trgovci in misijonarji so z Greenlandije in Islandije obiskovali novo deželo, ki se v islandskih listinah imenuje Vinland.

Danes se v Ameriki splošno misli, da ni bila dežela Vinland nič drugega, kot ameriška celina in dokazano je, da so Normani bili na obali Nove Anglije. Odkril je deželo Vinland Leif Ericson, ki je bil že kristjan. Ko se je Biarni Meriulfson vrnil z novico o neki deželi jugozapadno od Greenlandije, je Ericson kupil Biarnijevo ladjo in zbral četico 35 moških ter odplul proti novi deželi. Najprej je našel kamenito pokrajino, z ledom pokritimi gorami. To deželo je imenoval Helluland (Dežela gladkih kamnov). Ko je jadral proti jugu, je našel peščeno obalo in gozdne griče in tej deželi je dal ime Markland (Gozdna dežela). Pozneje je prišel do lepe obale (verjetno pri rtiču Cod) in to deželo nazval Vinlad (Dežela vina).

Medtem ko so v Greenlandiji našli ruševine cerkva, samostanov in hiš skandinavskih naseljencev in na Islandu ostanke nekdanjih irskih naseljencev, niso v Vinlandu odkrili sledov krščanskih zgradb in selišč. Starega mlina v Newportu, digtonske skale ob reki Tannton in ostanke mesta Norumbega ob reki Charles nekateri ameriški zgodovinarji ne dopuščajo šteti med normanske sledove v Ameriki.

Kensingtonski kamen

Malo drugačno stališče so zavzeli zgodovinarji do kensingtonskega kamna, na katerem je napis v stari gotski pisavi runici (nemško Runenschrift). Odkrili so ga v sedanji državi Minnesota, torej daleč proti zapadu, v Združenih državah, leta 1898.

Na kamnu je napisano, da je iz leta 1362. Napis se v prevodu glasi:

8 Gotov (Švedov) in 22 Norvežanov iz dežele Vinland smo daleč na zapadu.

Imeli smo taborišče ob obali reke, kjer stojita v vodi dve skali, en dan daleč od tega kamna. En dan smo lovili ribe. Ko smo se vračali proti domu, smo našli 10 moških rdečih od krvi in mrtvih. AVM (to naj pomeni Ave Maria ali Ave Virgo Maria). Reši nas hudega! Imamo 10 moških na morju na naši ladji, ki je 14 dni daleč od tega otoka. Leto 1362.

Iz tega napisa je razvidno, da je 30 Švedov in Norvežanov prišlo v sedanjo državo Minnesota leta 1362. Prišli so verjetno po velikih jezerih. Izhodišče odprave je bilo dežela Vinland. Postavili so si šotore ob bregu na mestu, kjer so našli dve skali (dva otočka). To taborišče je bilo kak dan hoda oddaljeno od mesta, kjer so našli kamen. Nekega dne so šli loviti ribe v jezero, toda ko so se vrnili v taborišče, so vi-

O, srečno srce človeško,
v katerem Jezus se rodi!
Zato za praznike božične
Ti moje srce to želi!
Naj tudi v Tvojem srcu
prihod svoj Jezus obnovi.

Vsem svojim cenjenim odjemalcem izražam najsrčnejše želje k praznikom in novemu letu

KLAGENFURT - NEUER PLATZ 8

Vesele božične praznike
in srečno novo leto
želi kavarna in bar

ADLER

Celovec - Klagenfurt, 8.-Mai-Straße

deli, da so jim divjaki ubili 10 moških. Hitro so pobrali vse svoje stvari in odhiteli proti jugu. Po enodnevnem begu so se ustavili na nekem otoku, kjer so vklesali v kamen, kaj so na potovanju doživeli in prosili Devico Marijo, naj jih reši hudega. Njihovo ladjo je varovalo 10 moških 14 dni daleč od tega kraja.

Kensingtonski kamen je dokaz, da so pred Kolumbom krščanski raziskovalci prišli na ozemlje sedanjih Združenih držav. Časovno spadajo ta odkritja Normanov v dobo, ko je Marko Polo potoval po Tibetu, Perziji in Daljnem vzhodu in blaženi Odorik iz Pordenone po Mongoliji in Kitajski.

Kovačič Erik

Posojilnica Celovec

Pavličeva ulica 7

vošči vsem članom in vlagateljem vse najboljše k praznikom in za novo leto.

Z. I. M:

Žvesta srca

40.

Mama se je bala za Rezo, da bi ji v glavo kaj ne prišlo, saj se je ob vsakem razburljivem dogodku zadnje čase tako čudno obnašala.

Torej Jozo so odpeljali. Rutarica se je hočeš nočeš morala s tem sprijazniti. Še nekaj drugih vaščanov so tudi selili. Ljudje so postali še bolj nezaupljivi in bolj previdni. Saj ne veš, kdaj pridejo pote in tudi izdajalci ne nosijo na čelu zapisano, kaj da so.

Se dobro, da sta bila pri hiši vnuka, ki sta se na kmečko delo precej razumela. Vendar Neža kar ni bila mirna, posebno ne, ko je zvedela, da Jozu trpi v Dachau-u. Že ime samo jo je navdajalo z grozo. Pa si hujšega nihče še predstavljati ne bi mogel, kar je v resnici bilo. Nobeno srce tako ne čuti z otrokom kot srce matere. Tako je Neža svoje starostne križe in druge nevšečnosti prenašala molče, da bi Jozi s tem pomagala. Prepričana je bila, da mu s tem največ pomaga in trdno se je nadejala, da se vrne. Sicer morda ne ob letu, ko bodo spet marelice cvele, morda šele ob drugem ali tretjem povratku vigredi, toda prišel bo.

Časa trpljenja in grenkosti pa še ni bila prazna. Da, Rutarici je Bog natočil izredno veliko pelina, a samo zato, ker se njeno žvesto srce ni upiralo izpiti jo.

V lepi jesenski noči sta izginila vnuka. Oba mlada in navdušena sta tudi hotela doprinesiti svoj delež za dosego svobode slovenskega naroda. Še delo je klicalo na polju, v sadovnjaku in okrog hiše, a ni ju bilo, da bi poprijela. Reza je garala skoro noč in dan, mama pa je opravljala dela v hiši in rutmila svinje. Človek bi dejal, da za Rutarico sploh ni počitka in da jo bo šele smrt prisilila k mirovanju. Ko je bila mlada je sama želela, da bi do zadnjega mogla delati.

V onih težkih dneh je prišel pomagat brat Honza. Tisto ljubezen, s katero je Neža skrbela zanj kot nebolje, nega otročička, ji je zdaj povrnili. Medtem ko smo z Nežo doživljali njene križe in težave, je tudi Hanzi postal mož, oče, vdovec in užitek. Po celem Rožu je bil znan kot dober godec in vadovec, pa tudi kot tak, ki se silno rad „plede“. Zdal ni nič več godel, ker zob ni imel, vadal je še, lagati je pa še zmeraj bolj znal. Neža, ki je bila precej gluha, mu je samo pritrjevala na njegove laži: tu in tam se je še drobno nasmehnila in ga opomnila: „Rožnivenec v roke pa žebraj! Ali ži-

njaš, da boš večno živl?“

Honza pa je odvrnil: „Kaj pa ti veš, koliko jaz molim! Zjutraj in zvečer zmeraj, kot so nas rajna mama učili. Če še kaj manjka, bo pa rajnica dala, ki je gotovo v nebesih!“

Z zimo je prišel v Nežo nov strah. Sneg je visoko zapadel, mraz je bilo, da so se ljudje in jraje držali v hišah. Divjad je prihajala prav v vaš in lačne ptice so prosile živeža.

In v takem bi ne odprl človeku, ki noč in dan živi kot zver v gozdu? Ko sta vnuka prvokrat trkala na okno, se babica ni prav znašla. Ko ju je spoznala, ju je spustila v izbo, ne da bi prižgala luč. To bi bilo prenevarno. Odtuščala sta se in si odpočila. Neža pa je stražila vso noč pri oknu, da bi se kaj ne zgodilo. Ljubezen in bojazen sta napolnjevali srce. Smilila sta se ji lačna fanta, zraven pa se je bala za hišo: „Če ju kdo naznani, pride policija in vse odpelje v zapor. Hiša bi bila tako zapisana pogubi.“ Svarila ju je, naj bosta previdna in čuječa, da bi se jima kaj ne zgodilo. Koliko so jih takole dobili in jim vzeli na hitro življenje. Matere pa so jokale in žalovale po njih brez utehe.

Fanta pa sta bila pogumna, preveč pogumna za nevarnost, ki jima je od povsod pretila. Navdušena za borbo, sta še druge navduševala za to. Teto

Rezo sta pridobila, da je v gozd nosila živež, zdravila in druge potrebščine. V mrzlih, samotnih nočeh je hodila na pokopališče in še dlje, da je odlagala zbrano blago. Rutarica je tako imela vse polno skrbi in strahov. „Kako se bo vse izteklo?“ se je često spraševala. „Bosta li fanta preživela vojsko? Kaj je z Jozo, kaj z Rokom, ki nič ne piše, kaj bo z Rezo? Vse polno vprašanj, ki jih ni mogla sama rešiti. Izročila jih je Bogu, delala in molila naprej.“

Reza je hlastno prebrala časopise in na zemljevidu spremljala dogodke z bojišč. Nekoliko jasnejši se ji je zdel politični položaj in upala je na dober, skorajšen konec. V požrtvovalnosti ni popustila. „Bliže zmage, bolj moram pomagati,“ je bilo njeno geslo. Vendar oblasti v svoji krutosti niso popustile. Nasprotno, pred propadom so z vso silo udarjale kot na smrt obsojeni, ki zbere še vse preostale moči, da bi nekaj dovršil.

Preveč je bilo za Rezo napora, preveč strahu je preživela, preveč je premišljevala.

„Mama, ubili me bodo,“ je nekoč potolažila mater.

„Ne boj se, Reza, saj nisi nikomur ničera storila,“ jo je pogovarjala Neža.

„Saj sem res nedolžna,“ se je nekako potolažila hči.

(Dalje prihodnjič)

Limbarski:

Moj Betlehem

Razlega se nebeški spev:
„Na zemlji mir ljudem!“
Ljubezen išče spet nocoj
svoj tihi Betlehem.

Na trde ceste pada mrak,
odhaja v noč večer;
pastirjev ni ob hlevu več,
na paši čred — nikjer.

Vasi se ji zapirajo,
umikajo obraz;
po trgih jo preganjajo,
iz mest podi jo mraz.

Odpirajo pa na stežaj
se vrata gorskih koč,
kjer drobna lučka še gori,
spomin na sveto noč.

Stopila je v leseni hram,
v preprosti dom sirot,
ki z Detetom praznujejo
veseli rojstni god.

Kar hladni svet že nima več,
vse tu je našla zdaj:
božično srečo mladih let
in svetonočni raj.

Čez hribe v gorski Betlehem
moj duh hiti domov,
po milost blažene noči,
po mir in blagoslov.

Pri jaslicah

Za zibko so Ti jasli dali,
leden hlad za Tvoj smehlaj;
na slamici so Ti postlali,
a Ti si jim odklenil raj.

Krog hlevca hurja danes veje,
kot nekdanj Ti je v zibki mraz,
ovčica Te skrivaj še greje —
pridruživ naj se ji še jaz.

Utrujen naj s Teboj počivam
na begu daleč v tuji svet,
s Teboj naj o vrnitvi snivam
nazaj v svoj rodni Nazaret.

Ovij moj križ z božično zarjo,
naj spev miru doni čez plan.
na Oljsko goro v — sveti dan.

Božič na tujem

Nocoj doma prepevajo zvonovi,
prislunil sem na tujem v sveto noč,
omamljajo me blaženi glasovi,
domov me žene neka skrivna moč.

Zazrl sem jaslice nad mizo v kotu,
na sredi hlevček, drobna lučka v njem,
pastirja so postavili ob plotu,
v ozadju sanja mesto Betlehem.

Ovčice spe na mehki mahovini,
po hiši mati siplje blagoslov. —
Kako po nji se toži mi v tujini,
kako mi drag nocoj je rodni krov!

Domači me pozdravljajo prijazno,
celo na mizi prt je nasmehljan;
a tu okrog je tuje vse in prazno,
kot da še ni napočil sveti dan.

Domov, domov so misli odhitele,
v mladost nazaj ozira se oko;
doma me bodo jaslice sprejele,
le tam nocoj odprto je nebo. .

Večkrat slišimo govoriti, da so žene
uganke. Toda oni, ki tako govorijo, si
dajejo sami spričevalo o svoji veliki
površnosti. Verjetno se še niso nikoli
potrudili, da bi ženske tudi razumeli.

Do praga pekla te spremlja brezmej-
na ljubezen in dobrot Gospodova. To
da varuj se pred zadnjim korakom
preko praga pekla — tja te ljubezen
in dobrot Gospodova ne spremljata
več.

Za cesarske in krajeve krone se ved-
no dobijo dediči in včasih se za nje ce-
lo srdito borijo; trnjevo krono je samo
eden sprejel prostvoljno.

Moje prve jaslice

Nič ne vem, kdaj so bile nove, kdo
jih je kupil in kdaj so bile prvič po-
stavljene na svoje mesto. Le toliko se
še spominjam, da so bile silno lepe, če-
prav so bile skromne ter bi jih ne bil
zamenjal za nobeno igračo. In moje so
bile vse od tistega hipa, ko sem jih
prvič zagledal. Nihče mi jih ni podaril,
saj si nisem mogel misliti človeka, ki
bi premogel nekaj takega, kar sem
moral edinole občudovati. Sam sem si
jih prilastil — vso čredo ovčic in gru-
čo pastirjev okrog lesenega hlevca na
zeleni mahovini. Ta hlevček ni imel
vrat, zato da se je videla po vsej hiši
zibka s Detetom in ovčica, ki mu je di-
hala v sveto lice. Marija mu je poprav-
ljala odejo, sveti Jožef pa je sedel na
jaslih z zamišljenim obrazom. Nad
hlevcem je visel angel na dolgem lasu,
videlo se je, kakor da plava v ozračju.
Strop je bil prevlečen z višnjevim pa-
pirjem, na katerem so migljale drobne
zvezde, zadaj ob zidu pa je sanjalo be-
tlehemska mesto. Vse to je bilo moje,
vsa betlehemska planjava z mestom v
ozadju in še nebo, ki se je bočilo pod
stropom. Ta zavest me je navdajala s
ponosom, z nepopisno srečo in z otro-
škim zadovoljstvom.

Take so bile moje prve jaslice, pred
katerimi sem preživel prve božične
večere. Ves sem bil zamaknjen v tisto
davno sveto noč, katero mi je dobra
mamica tako živahno opisovala. Kakor
očaran sem jo poslušal ter se pogovar-
jal z ovčicami, naj se ne plašijo zaradi
svetlobe, in pastirke sem tolažil, da se
jim ne bo nič hudega zgodilo, zakaj
nocoj se je rodilo božje Dete. Lučka iz
hlevca mi je potrjevala nebeško resni-
co, nič nisem dvomil, da zvezde na
stropu ne migljajo in angel je že na-
stavil trobento, da bo razglasil veselo
novico. Zatopljen v svetonočni dogodek
sem gledal božični oltarček, svoje naj-
večje bogastvo. Ta večer sem odložil
vse igrače, nobena jed mi ni dišala.

Vzmemirjal sem se edine ob pogle-
du na starega pastirja. Čemu ta starec
z ovčico na rami stoji venomer pred
hlevcem ter se ne podviza, da bi jo brž
poklonil Detetu za darilo? Kakor da se
še ni odločil in še pomišlja, kar bi mo-
ral hitro storiti. Zameril se mi je ta
stiskač, ki ima toliko ovac, pa se boji
za eno samo.

Mamica ga je zagovarjala in opravi-
čevala. „Saj že opravlja svoje dobro
delo; angel mu ga je zapisal z zlatimi
črkami v knjigo življenja, brž ko je za-
del ovčico na ramo.“

„Pa če bi se skesal, tedaj bi moral
angel zbrisati,“ sem ugotavljal v skrbi,
ako bi se pastir naposled le premislil.
Ta ovčica mi je med vsemi najbolj
ugajala, samo nebeškemu Detetu sem
jo privoščil za igračko.

Počivat se mi na sveti večer ni mu-
dilo. Kdo bi mogel misliti na spanje, če
se pred očmi godijo čudeži in se odpi-
rajo nebesa? Moje misli so se dvigale
in srce mi je igralo veselja, ko sta ma-
mica in babica zapeli mično božično
pesmico: „Gloria in excelsis Deo“. —
Nato smo poklekli okrog mize in

opravili večerno molitev. Molil sem
zbrano in prisrčno, prepričan, da me
poslušajo angelci in Jezušček v betle-
hemskem hlevcu.

Po molitvi smo posedli okrog peči in
poslušali babico, ki nam je pripovedo-
vala božične zgodbe. Skoro se nisem
upal dihati, tako so bile lepe in zanimi-
ve. Čas je potekal vse hitreje kakor
druge večere. Približala se je enajsta
ura. Oglasil se je farni zvon in vabil k
polnočnici. Še danes mi zvenijo njegovi
blaženi glasovi; zdelo se mi je, da pri-
hajajo iz raja.

Hiša se je nemudoma izpraznila. Do-
ma sva ostala le jaz in babica za varu-
ha. Spravila sva se na peč, kjer sem ji
legel za hrbet ter jo nadlegoval z raz-
ličnimi vprašanji. Vse sem hotel izve-
deti, tudi kaj nocoj v nebesih delajo,
kakšne jaslice imajo, kam so jih po-
stavili in ali je gori huda zima. Babica
je vse to natanko vedela; rekla mi je,
da je na nebeških poljanah večna pom-
lad, jaslice pa so narejene iz samega
čistega zlata in iz hlevca sije zlata luč-
ka, ki nikoli ne ugasne.

„Ovčice pa gotovo nimajo,“ sem po-
dvomil in starica je bila v zadregi, kaj
naj bi mi odgovorila. Že je hotela ne-
kaj ziniti, toda v tistem hipu se je v
kotu pri jaslicah močno posvetilo.
„Jssss!“ je kriknila vsa preplašena.
„Jaslice gorijo!“ Lučka, ki je stala v
hlevcu preblizu pastirja, se ga je dota-
knila s svojim pojemajočim plamenč-
kom. Oba sva hitela k jaslicam in
ogenj hitro pogasila.

Tresel sem se kakor šiba in dolgo
časa nisem mogel govoriti. Vest mi je
očitala, da sem sam zakrivil vso nesre-
čo. Skrivaj sem pomaknil lučko proti
steni, da bi grela Jezuščka na mrzli
slami. Žal mi je bilo, pa si nisem mo-
gel pomagati. Najhujše pa je bilo to,
ker sem moral o tem molčati. Mamica
bi mi bila sicer spregledala, toda pred
očetom bi se bila zadeva poravnala z
dolgo šibo, ki sem jo dobil za Miklavža.

Pogled na pogorišče je bila zame
najhujša kazen. Ves betlehemijski hlev-
ček je bil osmojen in livada opustoše-
na in razdejana. Pastir z ovčico je iz-
ginil v plamenih, uničena je bila naj-
lepša čreda, ki se je pasla blizu hlevca.
Celo angelu s trobento ni bilo prizane-
šeno. Edino Jezušček je ostal nedotak-
njen, ker je bil ulit iz mavca, dasi mu
je posteljica že gorela. Marijo in Jožefa
je rešila babica še o pravem času iz
plamenov. Sreča, da se požar ni razši-
ril na betlehemska mesto in če bi se
bile vnele zvezde pod stropom, tedaj bi
se bilo lahko še kaj hujšega pripetilo.

Dolga vrsta let je že potekla od tega
usodnega svetega večera. Davno so že
strohneli ostanki mojih prvih jaslic in
osebe, s katerimi sem preživel tiste
lepe božine praznike, pokriva hladna
zemlja. Spomini pa še živijo, glasni so
in živahni, da jih udarci usode niti v
sivi starosti ne morejo zadušiti. Pogre-
zajo me v minuloost prav do pogorelega
božičnega oltarčka, ki je bil nedvomno
predpoda mojeg sedanjega razde-
janja.

Limbarski.

Valentin Polanschegg:

Ljubezen prihaja ...

Kratki so dnevi, dolge noči,
nič več veselega ne vidijo oči.
V mrzlem zraku snežinka plove
senica ozebla v vejevu toži...
Kaj mi je?... Hrepenenje novo
rahlo se na dušo mi naloži.
Kak se svetijo nebesa zlata
in temi se odpirajo ljubezni vrata.

K počitku hitelo je vse!
Drevje, hribi, živali, ljudje...
v beli grob sneženi se
veselje vleglo je...
in zvezde migljajo
na nebu lepo...
Sveti večer... bo!

Kaj mi praviš, glas skrivnosten?
Kaj naenkrat me objelo?
Bil sem žalosten, slaboten,
srečen, močan zdaj z dušo celo!

Luč ljubezni srečnega življenja
zemlji podarila je...
pot iz teme in trpljenja
Jezus kaže, ki odrešil je človeštvo vse.
Oj, raduj se, človek, spet,
blagoslovjen je božično celi svet! —

Limbarski:

Božična pesem

Razlega se pesem
do slednje vasi,
nebeška popevka
božične noči.

Prodira v tišino
globoko med hlad
in srca ogreva
kot cvetje pomlad.

Poslušaj starček
in briše solze,
spomini v minuloost
nazaj mu hite.

Nikoli izpeta
do konca sveta,
ker večna Ljubezen
nam z njo se smehlja.

Veselje oznanja,
opeva skrivnost
in dušo potaplja
v nebeško sladkost.

Tožba zemljana

Izgublajo megle
se s potov in s cest.
Ljubezen prihaja,
o sladka zavest!

Ljubezen te išče,
ubogi trpin.
Odkrij Ji težave
kot materi sin.

Pokaži Ji rane,
potoži gorje,
da vlije zdravila
ti v bolno srce.

Kot nekdanj pastirjem
nocoj se smehlja.
Nikar ne zapiraj
Ji vrat do srca!

V trpljenju rojena
s teboj se solzi,
tolaži, objema
ker sama trpi.

Ljubezen prihaja,
roko Ji podaj
in v njeno naročje
se vrni nazaj!

Večkrat obsojaš to, kar pozneje hva-
liš; zato se s sodbo ne prenašli.

Kdor je prispel do spoznanja same-
ga sebe, pa vseeno živi naprej v napa-
kah in pregrehah, ta je zrel za pekel.

Odkar so proglasili srce za navadno
mišičje, se je zatekla ljubezen v razum.
Posledice tega vsak dan doživljamo.

Ako ti napravi hudič kaj dobrega,
ima zato vedno svoje razloge in svoje
slabe namene. Bodi oprezen zato tudi
pri ljudeh.

Slušaj duša

Slušaj duša petje angelsko,
luč ljubezni ziblje vso zemljo.
Slušaj glas z nebes:
„Sveta noč, blažena noč!“

Uživaj srce, milost, dar neba,
kteremu sveti čas božični da.
Slušaj, zvon doni:
„Sveta noč, blažena noč!“

Zvezda jaslice v štalici
pod drevesom milo razsvetli.
Angeli pojo:
„Sveta noč, blažena noč!“

Valentin Polanschegg

Sneži ...

Sneži, sneži, povsod sneži...
Neslišno padajo snežinke,
prepeva burja žalostinke
na hladnem grobu sončnih dni.

Sneži, sneži, a ne skopni
nikoli več mi ta preproga. —
Oh, moja tratica uboga.
pa še po soncu hrepeni!

Sneži, sneži, privija mraz,
korak pogreza se v snežino,
leden prah mi žge obraz.

Nevarno je, da gorski plaz
nenadoma zdrvi v dolino.
na mojo trudno, ozko gaz.

CELOVEC

Nedeljska služba božja za naprej zopet ob pol devetih v slovenski cerkvi v Priesterhausgasse. Popoldne ob štirih blagoslov.

OPOZORILO PEVCEM

Vse pevke in pevce opozarjamo, da je pevska vaja vsak torek zvečer ob 20. uri v Mohorjevi hiši na Viktringer Ringu št. 26, v sobi št. 4.

Pridite vsi in točno ob označeni uri.

SELE

Kdor prebira dopise u „Našem tedniku“, dobi lahko vtis, da se Koroški Slovenci samo ženijo in umirajo. Toliko je dopisov, ki poročajo o porokah in pogrebi. Edino dopisnik iz Otoča omenja tudi rojstva. Tudi pri nas rodijo zakoni od lanske jeseni in letošnjega predpusta svoje sadove. Do srede decembra je bilo rojenih 24 otrok. Tudi naš Kališnik Janko Olip je dobil sinčka z imenom Ivan Nikolaj. Janezu Kelih, p. d. Žborcu, pa je žena Terezija iz porodilnice prinesla desetega otroka, malo Cecilijo. Zdej šteje njegova otroška vrsta dva fanta in šest deklic. Bog daj tem in drugim staršem doživeti z otroci veliko veselja!

KRČANJE

Daleč okoli se vidi iz Krčanj po hribovskih in ravninah proti jugu in vzhodu Koroške, daleč pa se tudi sliši farno zvonjenje, odkar imamo nove zvonove. Kakor drugod pretekla vojna tudi pri nas ni prizanesla faranom in jim je pobrala oba večja zvana. Bolj zaspano je kimal ta leta sem sv. Martin v glavnem oltarju, ker ni bilo ubranega zvonjenja; kadar so pokali njemu v čast možnarji.

Prvo adventno nedeljo pa smo pri lepem poznojesenskem vremenu obhajali slavnostni praznik blagoslovitve dveh novih zvonov. Sijajnega poteka

Najlepše božično darilo!
radioaparati iz Irgovine

Otto Gaggel Beljak
(Zraven Parkhotela)

te slovesnosti ni mogel motiti ne mrzli veter, ne sovražno zadržanje nekaterih poedincev, katere je bodel v oči in srce slovenski napis na večjem zvonu: Kraljica miru, prosi za nas!

Ta zvon je ugašen na ton gis in tehta 552 kg. Krasi ga podoba Fatimske Matere Božje; drugi manjši tehta 306 kg, je ugašen na ton h, ima latinski napis in pa podoba farnega patrona sv. Martina. Ulila je oba zvana li-varna Joh. Grassmayr v Inomostu. — Staneta preko 29 tisoč šilingov.

Milostljivi g. prošt Benetek iz Tinj so mazili in blagoslovili bronasta kli-carja. V lepi domači besedi so nakazali pomen in blagoslov zvonov in z ganljivimi primeri obrazložili vsakdanji klic zvonov.

Krčanjka fara je sedaj ponosna, da ima ena prvih gorskih far zopet svoje mogočno zvonjenje. Veliko zaslugo zato pa ima domači župnik, p. g. Fritzer. Njemu tudi tem potom naša zahvala!

Pa tudi drugače se imamo kar dobro, sicer bi nas ne bil obiskal sv. Miklavž z vsem svojim belim in črnim spremstvom. Pojavil se je najprej v šoli, katero je moral pa dolgo iskati, ker je stara podrtja, nove pa še ni. Na vsezadnje je le iztaknil male paglavce na Spodnjih Krčanjah pri Kočmarju, kjer se nahaja letos zasilna šola. Prihodnje večere pa je gazil s „bajacnom“ v ospredju globoki sneg po Krčanjskih grapah in vrhovih. Hudomuš-

neži trdijo, da je dobil pri tem končno še „Hexenschuss“, preden se je vzdignil spet nad oblake.

Sedaj pa se pridno pripravljamo na božične praznike in pa na novoletno „koledvanje“.

OBJAVA

Urad za zvezo FLR Jugoslavije v Celovcu javlja, da pričenja s poslovanjem 20. decembra 1950. — Začasno bo urad posloval v Krivi Vrbi, Pamperl-Allee 12.

Sprejem strank vsak ponedeljek, sredo in v petek od 10—12 h. Pričetek poslovanja v Celovcu bo objavljen naknadno.

Urad za zvezo FLR Jugoslavije v Celovcu

DRAVA

Ko je sredi meseca aprila 1942 na cizem izseljeval po posameznih občinah najbolj zavedne osebe koroških Slovencev, je zadel ta usoda po krivdi gotovih krogov tudi Kranjčevega očeta v Krošičah, občine Device Marije na Zilji, župnije dravske, g. Janeza Katniga, z vso njegovo družino. Tekom ene dobre ure je morala tudi ta obitelj — kakor nešteto drugih — zapustiti dom, vas, sosede, faro, občino in se skozi taborišča v Celovcu podati še isto noč z vlakom z vsemi drugimi izgnanci na Bavarsko v Nemčiji v taborišče Hesselberg.

Tam je bival obče spoštovani Kranjčev oče s svojimi dragimi med nebrot izseljenci vse dni do konca druge svetovne vojne. Možato je prenašal to do-tlej nenavadno preizkušnjo svoje nezlomljive vernosti in rodoljubnosti. In ž njim vsi njegovi. Kaj so morali vse tam prestati, ve najbolj le Bog in oni sami.

Vendar jim je bila ta milost, da so vsi oni izredni čas 1942—1945 srečno in zdravi preživeli, tako da so se po porazu nacizma vsi polnoštevilno mogli vrniti na svoj dom v svoj domači kraj. Mati družine, Neža Katnig roj. Pečnik, so vsled zrahljanja zdravja v izgnanstvu dve leti po vrnitvi doma umrli, stari 74 let. Najmlajši sin družine, do-ločeni naslednik posestva, Tomej Katnig (roj. 1909), je v nedopovedljivo žalost staršev, brata-duhovnika in sester v vojni padel. Upanja hiše ni bilo več domov. Umevno, da je ta srčna bol očetu in materi od dne do dne bolj slabila zdravje.

Kljub temu pa je oče, Janez Katnig, vsled svoje izjemno trdne narave in vsled skrbne in vztrajne nege preživel po vojni še več ko pet let doma. Radi oslabiljenja nog postelje že več mesecev ni mogel več zapustiti. Večkrat je bil med boleznijo od dom. duhovnika pre-viden z verskimi tolažili. Tudi sin-duhovnik, župnik gorjanski, pr. g. Franc Katnig, je pogosto prihajal očeta obis-kat. Istotako tudi hčere. One v tujini

Priljubljeno „Pratiko“
za navadno leto 1951
dobite pri Družbi sv. Mohorja
v Celovcu.
STANE 2.— šilinga

— v Ameriki in v Angliji so pa bile pisмено v stalni zvezi z domačo hišo, kar je materi in očetu vidno oslajalo predsmrtni čas.

Tako je blagi oče Katnig, obdan od svojih zvestih, spet previden koncem meseca listopada mirno izdihnil svojo krepotno dušo.

Velika žalost je bila njegova zadnja pot v nedeljo, dne 26. novembra, med

obema farnima svetima mašama. Ne-dogledna vrsta vernikov ga je spremljala na kraj miru. Poleg domačega g. župnika in sina rajnega so mu še trije drugi duhovniki izkazali zadnjo čast. Domači kurat mu je v izbranih besedah govoril nagrobni govor. Tudi od-red požarne brambe, kateri je bil bla-gopokojnik dolga leta načelnik, se je udeležil njegovega pogreba. Cerkveni pevski zbor, katerega dolgoletni odlič-ni član je bil ranjki, mu je pod vod-stvom domač. organista, g. Jan. Ru-tarja, zapel posmrtno žalostinke. Tri-deset let je bil pokojnik tudi farni cer-kveni ključar ter nekaj let tudi občin-ski odbornik. Tudi zastopstvo žiljske občine je bilo navzoče in mnogi drugi odličniki družbe.

Umrli je bil versko in narodno kre-menit značaj. Ne le vsako nedeljo je bil pri sveti božji službi, vsak dan! In pogosti komunikant! Verski listi in ro-doljubno časopisje, zlasti pa knjige Družbe sv. Mohorja, so bile njegovo čtivo. Bil je tudi ugleden gospodar in umen čebelar.

Dosegel je starost 77 let. Več bi jih gotovo še doživel, če bi Hesselberga ne bilo v osmem njegovem križu.

Kratko pred njim mu je šel popred v srečno večnost istotako moško verni njegov sosed, Jan. Lepuschitz, z 80. leti. Prej pa še drugi gospodarji na va-si. Nad zvezdami se bodo znašli s svoj-ci in z vsemi drugimi zveličanci.

Položili so izmučeno truplo družini in vsej bližnji in daljni okolici nepozablji-vega očeta in moža na dravskem po-kopališču v grob poleg njegove bivše bogoljubne žene. Sorodnikom naše is-kreno sožalje, pokojnikoma pa večni mir! Očetu in nam pa veljajo besede goriškega slavčaka, pesnika po božji milosti, Simona Gregorčiča:

A naj teko solze srcá,
naj le teko v spomin možá,
saj vreden pač najblažjih je solzá.
Umrli je mož!
Ne ni umrl!
Oči le časne je zaprl,
da se po trudu in po boji
oddahne v blaženem pokoju.
Ne ni umrl!
Še duh njegov živi med nami,
na delo nas budi in dramí.
Umrli on ni,
V nesmrtnih delih mož živi!

b. p.

PODGORJE V ROŽU

Ne mislite, da „Tednik“ med nas ne prihaja. Prav težko že čakamo vsak teden nanj. Zato se tudi mi hočemo enkrat oglasiti.

Meseca oktobra so nas zapustili nav-duševni pastir, č. g. dr. Janko Horn-böck in se preselili v Celovec, da tam nadaljujejo v centrali važno delo duš-nega pastirstva.

Dobili pa smo v g. Kunstelnju nove-ga dušnega pastirja, kateremu želimo, da bi se med nami dobro počutil.

Žalost je obiskala Žegarjevo hišo, ko so izgubili 18. X. dobrega in pridnega gospodarja. Bil je na operaciji in nato umrl. Kljub slabemu vremenu je bila udeležba na pogrebu zelo velika. Naj se odpočije od vsega življenjskega truda.

12. oktobra pa smo oženili mladega Avra. Dobil je v starejši hčerki Vam-pretcove družine pridno gospodinjko. Želimo mlademu paru obilo življenjske sreče. Svatov je bilo, da bi kmalu v veliki Avrovi hiši zmanjkalo prostora.

26. novembra pa smo imeli kar dve poroki. Pred oltar sta stopila dva bra-tranca, Peter Mlečnik, p. d. Janežič v Želučah, je šel po Miklavžo Cilijo čez Dravo, da bi ga spremljala na življenjski poti. Priči sta bili g. Miklavž v Bilčovsu in Marko Agad iz Podgorjan.

Drugi ženin pa je bil Egidij Klemen-jak, p. d. Jurcev v Št. Ožbovtu, ki si je poiskal nevesto pri Doberniku v Go-ričah. Obilo sreče obema.

Za božične praznike se bodo oglasile prvič nove orglje, ki so stale 12.000 ši-lingov. V načrtu pa imamo še 2 zvana pri Kapelici. Že zdaj prosimo vse ro-marje, ki bodo tekom prihodnjega sv. leta obiskali Marijo v Podgorjah, da darujejo za zvonove pri Kapelici.

ST. JAKOB V ROŽU

No, št. Jakob je pa vendar še nekaj vreden, da ga je sam sv. Miklavž po-častil s svojim obiskom. Spremljal ga je nebeški in peklenški zbor: 32 angel-čkov in 14 parkeljnov. Angelčki so nam tako lepo peli in rajali, da smo se kar zamaknili v nebesa, pa nas je pre-budila koračnica: „mi smo parklji“, in kar strah nas je postalo, ko so tako grozili vsem lenuhom, potepuhom, raz-grajajem in tatičem.

Dvakrat nas je obiskal: na predve-čer svojega godu je obdaril 200 otrok iz otroškega vrtca in Marijinega vrtca. To je bil živčav na odru, pa še bolj v dvorani, da skoro nismo vedeli, ali so parklji na odru ali v dvorani. V nede-ljo pa je Miklavž obiskal še odrasle: polna dvorana je uživala nad petjem angelčkov in parkeljnov. Častiljivi Mi-klavž je tudi to povedal, da niso vsi, ki so odrasli, zato že pridni; zato je neka-terim prinesel palico: no, pa je bilo še kaj privezanega na nji. Na splošno pa nas je pohvalil.

Veseli smo bili, da smo po tolikih le-tih zopet imeli Miklavža med seboj in z njim preživeli vesel popoldan. Pa tudi zato, ker naši otroci sodelujejo pri vzgojnih prireditvah.

Globasničarji se v zadnji številki „Našega tednika“ bahajo, da so imeli 26 angelčkov. Pa so reveži proti nam, ki smo jih imeli pol tucata več, torej 32. Kvečjemu s tem bi se še lahko po-bahali, da so bili njihovi angelčki prid-nejši. Toda ali so sploh taki angeli, ki ne bi bili pridni, torej...

V ponedeljek 11. decembra nas je presenetila žalostna vest, da so proti jutru umrli Kravcarjeva mati, stari 72 let. Nihče ni pričakoval tako hitre smrti, saj so bili mati še pri prvih svitnah in so le malo časa ležali. Za sosedo Štikrovo materjo nas je zopet zapustila ena tistih redkih mater, o kateri lahko rečemo: svetnica. Njeno življenje je bilo tiho delo, molitev, žrt-vovanje in izkazovanje ljubezni. Kako lepo je vzgojila svoje otroke! Kolikim je pomagala! Sedaj je odšla po veliko plačilo. Zvesta svojemu možu je odšla kmalu za njim in zopet gre v grob kos starega krščanskega St. Jakoba. Pred božjo sodbo pa jo spremljajo trije ve-liko zagovorniki: trpljenje, s katerim jo je Bog vse življenje obdaroval in ga je tiho in vdano prenašala. Molitev, predvsem sv. rožni venec. In še dobra dela, ki jih je opravljala kot nadvse gostoljubna gospodinja, kot dobra so-seda in kot mati revežev. Sv. Peter, za katerega cerkev je toliko storila, ji je gotovo z veseljem na stežaj odprl ne-beška vrata.

Pred letom je družina izgubila očeta, sedaj pa še mater — srce družine.

Pogreb v sredo dopoldne je pokazal, kako je vsa fara spoštovala rajno ma-ter in kako sočustvuje z osirotelo dru-žino. Udeležba je bila res ogromna in toliko moških pri pogrebu že od po-greba njenega moža nismo videli.

Kravcarjevi družini izrekamo naše iskreno sožalje.

ZITARAVAS

Pri nas pa straši. Skozi tedne se je prikazovala luč na vinogradih pri Zita-rivasi, katero so opazovali z raznih strani. Nekateri so domnevali, da kak rajni sosed išče po smrti pomoči. Tru-me ljudi so hodile gledat, celo policija se je jela za prikazen zanimati. Kon-čno pa smo le dognali, da je verjetno elektrika kriva temu pojavu, ko je raz-poka v izolatorju povzročala električni plamen, katerega smo iz daljave videli.

Elektriko so popravili, prikazni ni več.

Pred nedavnim smo brali v časopi-sih, da imamo pri nas najboljše vino. Zaman se trudimo, da bi prišli vsaj do kapljice tega vina, čeprav se govori, da je štrajski vinograd svoječasno podpr-la kmetijska zbornica z javnim denar-jem. Verjetno bi marsikateri kmet zo-pet poskusil z vinom, če bi mu ga dali poskusiti in bi mu tudi iz javnih sred-stev pomagali.

Tudi socialno ne bi bilo neumestno, da bi pomagali malim, ko so podprli velikega.

Mohorjani, priglasite se za knjižni dar Družbe sv. Mohorja v Celovcu za leto 1951

ERP

POSPEŠUJE KOROŠKO GOSPODARSTVO

Večji pridelki v kmetijstvu

Dva kmeta imata njivi enake površine in na teh njivah sta zasadila ali pa vsejala isti sadež, oba enako dolgo časa in enako pridno delata. — Pri žetvi pa se pokaže, da je v višini pridelka velika razlika, prvi kmet je pridelal več kot drugi in pravimo, da je produktivnost ali plodnost oziroma rodovitnost prve njive večja kakor pa druge.

Pa ne samo ene njive, tudi produktivnost cele kmetije in celega okoliša pa tudi cele dežele je lahko večja kakor pa produktivnost druge kmetije, drugega okraja ali pa druge dežele.

Od kod razlika?

Na to vprašanje je več odgovorov. Mogoče je prvo zemljišče boljše od drugega. Mogoče je prvi kmet posvečal večjo pozornost zatiranju rastlinstva in živalskih škodljivcev kakor pa drugi. Mogoče je prvi kmet tudi uporabljal boljše kmetijske stroje. Pa naj bo vzrok večje produktivnosti tak ali drugačen, gotovo je tole: ako moreš več pridelati, si gotovo zemljo boljše izkoristil, boljše si izbral stroje in delovne sile, dosegel si tako več uspeha in večje pridelke na polju in v hlevu.

Kakor rečeno, morejo biti vzroki večje rodovitnosti, večje produktivnosti različni. V glavnem pa moremo reči, da so ti pripomočki do večje rodovitnosti in s tem do večjih pridelkov dvojni:

1. Neposredni, znanstveni ali tehnični, ako s pripomočki najnovejših dognanj kmetijske znanosti in s čim boljšimi kmetijskimi stroji povečamo pridelke.

2. Posredni, gospodarski, ako je kmetu omogočeno, da ima od večjih pridelkov čim večje koristi. To mu more zagotoviti deželna in državna zakonodaja ter javnopravne in privatne gospodarske organizacije.

Kmetijska znanost

Kmet na polju in znanstvenik v laboratoriju imata nekaj skupnega: oba delata z naravo.

Botanik ali rastlinoslovec, biolog ali življenjslovec, kemik in drugi znanstveniki hočejo s svojim delom pomagati kmetu. Nove pridobitve znanosti morejo postati namreč prava zlata jama za kmetovalca, ako jih zna praktično uporabiti in izkoristiti. S tem se namreč njegovi pridelki znatno povečajo. Mnogo kmetov je to zlato jamo že odkrilo in so iz nje „izkopali“ že mnogo zlatnikov, ne da bi jih to mnogo stalo.

Take pridobitve kmetijske znanosti so n. pr.: novi načini zatiranja in obrambe pred boleznimi rastlin in živali; pridobitev novih živalskih in rastlinskih sort s križanjem; priporočanje pridelovanja novih sort žita in drugih kulturnih rastlin, ki boljše uspevajo in dajejo večje pridelke kakor dosedanje.

Tehnična pomoč

Kakor naravoslovci v laboratorijih tako poizkušajo izslediti tudi razni tehniki in inženirji nove načine dela, ki bi izboljšali sedanje načine kmetijskega dela. Pri tem so z raznimi novimi odkritji in iznajdbami ter z izboljšanjem kmetijskih strojev dosegli že zelo lepe uspehe. Večino kmetijskih poslov morejo stroji boljše in hitreje opraviti kakor pa more to ročno delo. Pridobitev časa pri delu pa je večkrat za uspeh odločilne važnosti. Največja prednost kmetijskih strojev pa je v tem,

da prihranijo mnogo dela. Kmet ali več kmetov skupaj, ki imajo traktor, morejo pridelati z manjšimi stroški več žita kakor pa kmetje brez traktorja.

Že leta 1900 so napravili v Združenih državah poizkuse pri devetih kulturnih rastlinah in so dokazali, da so prihranili s stroji 79% na času in 46,3% na izdatkih.

Od takrat so postale tako pridobitve na prihrani časa kakor tudi pri izdatkih še večje. Od leta 1870 do leta 1930 se je za 50% povečala površina, ki je more obdelati en kmetijski delavec. Istočasno pa se je za dvojno povečal tudi donos, ki ga more pri tem delu delavec doseči.

Iz primerjave teh števil z razmerami v raznih deželah Zpadne Evrope sledi, da more proizvajati ameriški kmečki delavec dva do šestkrat toliko kakor pa kmečki delavec v Evropi.

V zadnjih desetih letih se je povečala proizvodna množina ameriškega kmečkega delavca za 75%, istočasno pa se je povečal tudi pridelek na enem hektarju za 35%.

napravi vsaka država sama in pa kar napravijo posamezni kmetovalci sami. Zvišanje celotne proizvodnje je namreč mogoče le tako, da zviša proizvodnjo tudi vsak posamezni kmetovalec.

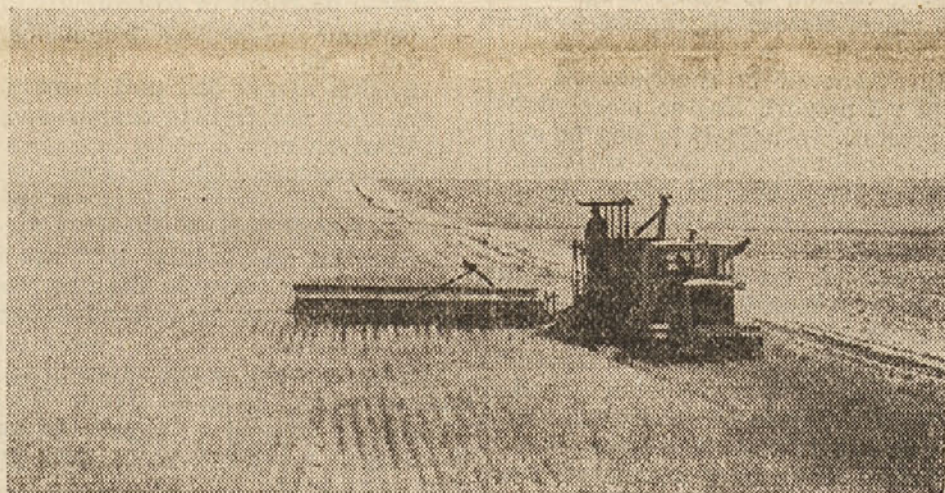
Pot do uspeha

Kmetijske pridelke je mogoče zvišati na dva načina: ali s povečanjem poljedelske površine ali pa z boljšo izrabo dosedanjih obdelovalnih površin.

V Evropi obeta več uspeha drugi način, ker v gostooobljudenih deželah Evrope ni več toliko razpoložljive neobdelane zemlje, da bi bilo mogoče s tem doseči največje pridelke. S tem pa še ni rečeno, da ne bi bilo več mogoče zvišati površine plodne zemlje; mnogo tisoč hektarov dosedaj zamočvirjene zemlje, je že plodne. K temu je mnogo prispevala tudi Marshallova pomoč.

Vsi morajo sodelovati!

Zvišanje kmetijskih pridelkov ni stvar, ki bi se tikala samo posameznikov ali samo enega stanu. Ker imajo od tega vsi dobiček, morajo tudi vsi sodelovati.

Na ameriških žitnih poljih

Važnost večjih pridelkov

Po drugi svetovni vojni so padli kmetijski pridelki v Zpadni Evropi na 80% v primeri s predvojnimi pridelki.

Vsled ugodnih vremenskih razmer in vsled pridnega dela kmetovalcev kakor tudi vsled Marshallove pomoči pa so pridelki že spet dosegli predvojno višino.

Četudi je bil pridelek v letu 1950 večji, kakor pa pridelek v letu 1938, vendar ti pridelki še ne morejo kriti potrebe Evrope. Ta bo morala namreč še vedno uvoziti 30% življenjskih potrebščin in surovin, ker je v Zpadni Evropi danes za 20 milijonov ljudi več kakor pa jih je bilo pred vojno. K temu pa naraste prebivalstvo še vsako leto za 1%.

Leta 1952 bo Marshallova pomoč končana in takrat se bo morala Evropa sama preživljati. Ako se takrat ne bo mogla Evropa sama preskrbovati, bo prišlo na vsakega prebivalca manj živil in življenjska raven bo padla.

Najvažnejši in mogoče tudi edini pripomoček proti takim trdotam pa je povečanje kmetijskih pridelkov v Evropi. Sicer je gotovo zunanja pomoč zelo važna in nesporno so zasluge Marshallove pomoči, vendar pa je končno zvišanje pridelkov odvisno od tega, kar

Najprej ima vlada nalogo, da v tem smislu sodeluje z drugimi državami. V državi sami pa morajo kmetovalci sodelovati z vlado. Ne bi imelo namreč mnogo pomena, ako bi v uradih izdelali načrte za zvišanje proizvodnje, ako kmetovalci ne bi hoteli teh načrtov izvajati. Seveda pa tudi ne bi bilo uspeha, ako vlada ne bi upoštevala želj in potreb kmečkega prebivalstva.

Kdo naj izdela načrt za zvišanje proizvodnje in kako ter kdo naj ta načrt izvaja, to je odvisno od razmer. Večkrat je to kaka mednarodna organizacija, včasih je to vlada, večkrat pa so tudi kmetje sami. Pri vsem tem pa je gotovo, da brez vzajemnega dela ni mogoče doseči uspeha in da samo skupno delo jamči za izboljšanje življenjskih razmer.

Mednarodna pomoč

Zagotovitev odkupa: Vedno važnejši in vedno bolj potrebni bodo ukrepi, ki naj zagotovijo kmetu stalni odkup njegovih pridelkov. Tu je za dosego uspeha potrebno mednarodno sodelovanje. — Preje je moral kmet večkrat doživeti, da je bila posledica dobre letine znižanje cen. Večkrat kmet za svoje pridelke ni dobil niti toliko, kolikor so znašali proizvodni stroški. To je seveda

največja ovira zvišanja pridelkov. Edina pot za zvišanje pridelkov je, da je kmetu zagotovljen stalni odkup vseh njegovih pridelkov po primernih cenah.

Možnost odkupa more biti zagotovljena na razne načine, tako n. pr. z medsebojno pogodbo dveh držav. Po taki trgovski pogodbi je določena množina in pa tudi cene za blago, ki ga medsebojno zamenjata obe državi tekom gotove dobe. Pogodbo o izmenjavi dobrin pa sklene včasih tudi več držav medsebojno. Tak primer je na primer dogovor o nakupu in prodaji pšenice. Po tej pogodbi se je dogovorilo 41 držav, koliko pšenice in po kakšnih cenah morejo prodati in koliko kupiti.

Izmenjava izkušenj: Uspeh bo imel pri svojem delu le oni kmetovalec, ki bo pri svojem delu vpošteval pravilne načine dela. Vendar pa velika večina evropskih kmetov ne pozna najnovejših izsledkov kmetijske znanosti. Večino ne vedo o novih načinih dela in o tem, kako je mogoče rešiti razna kmetijska vprašanja. Da temu odpomore, je ustanovila Uprava za evropsko gospodarsko sodelovanje — ERP — ta. kozvano „Strokovna pomoč“, ki obstoja v sledečem: Večje ali manjše skupine kmetov in kmetijskih strokovnjakov potujejo v Združene države, da tam proučujejo razne načine dela v kmetijstvu. Na drugi strani pa prihajajo ameriški strokovnjaki v Evropi in tu pomagajo z nasveti evropskim kmetom. Tako pomaga „Strokovna pomoč“ pri izmenjavi važnihkušenj o modernih načinih dela v kmetijstvu.

Pri tem je zanimiv primer, kako sodelujejo ameriški strokovnjaki pri zvišanju pridelka koruze v Evropi. Ko so strokovnjaki proučili evropske razmere, so svetovali, naj tudi evropski kmetje delajo po gotovih ameriških načinih, ki so v Ameriki pomagali zvišati pridelke koruze za 25%. Pri tem se je šlo za neko gotovo vrsto križancev koruzne rastline, ki so pripomogli do zvišanja in do izboljšanja pridelkov tudi v Evropi, seveda je bilo pri tem treba vpoštevati različno sestavo zemlje in pa podnebne razmere. Po teh načinih sedaj delajo tudi v Evropi, da bi zvišali pridelke koruze.

Drugi primer velike koristi, ki jo nudi „Strokovna pomoč“, je pri izboljšanju pašnikov. Predpogoj vsake živinoreje je dobro pašništvo, ki je tako izredne važnosti za kmeta in za gospodarstvo Evrope. Znano pa je, da pri nas večino pašnikov ne oskrbujejo in je zato v severozapadni in v srednji Evropi okrog 15 milijonov hektarov pašnikov zelo slabe kakovosti. Ker so ti pašniki prepuščeni samim sebi, so seveda tudi pridelki na teh pašnikih malenkostni in krmilna vrednost takega sena je nizka. Z odgovarjajočim gnojenjem pa je mogoče izboljšati pašniško zemljo, z zasvetvijo dobrih travnih mešanic in drugih pašniških rastlin pa je mogoče znatno povečati pridelke.

Zato so svetovali ameriški strokovnjaki evropskim kmetovalcem, kako bi bilo mogoče na podlagi izkušenj v Ameriki znatno povečati donosnost pašnikov; pri tem bi dosegli povišanje donosa za 40%. — Takih in podobnih primerov pa je še več, vsi pa kažejo, kako dobiva Evropa s pomočjo mednarodnega sodelovanja nujno potrebne podatke o novih načinih dela in postopanja za zvišanje in izboljšanje pridelkov.

Dolžnost vlade?

Strokovna izobrazba: Zelo velikega pomena v vsaki državi in deželi so za kmete strokovni tečaji in posvetovalna služba. Le tako more kmet izvedeti, kateri so novi načini dela v kmetijstvu, razen tega pa mu strokovnjaki pri vsem dajejo potrebne nasvete in mu nudijo pri delu potrebno pomoč. Povedo mu, kako more najnovejše izsledke koristno uporabiti na svoji kmetiji. Svetujejo mu nadalje z nasveti pri novogradnjah in pri preureditvi zgradb, poučujejo ga o možnosti najboljše prodaje itd. Tako sodelovanje kmetijskih strokovnjakov s kmetovalci pa omogoča tudi, da je mogoče prirediti pridelovalni načrt vseh kmetovalcev potrebam cele dežele.

Denarna pomoč: Pri priznavanju denarnih pomoči so v prejšnjih časih kmetijstvo večkrat zapostavljali napram industriji. V mnogih deželah višina za kmetijstvo izdanih zneskov nikakor ni odgovarjala velikemu pomenu kmetijstva v narodnem gospodar-

Pri nas pa večkrat niti to ne bo omogočilo uporabe večjih kmetijskih strojev, kakor traktorjev, kosilnic v zvezi z mlatilnicami itd. Posvetva naših kmetij so namreč izredno razmetana in raztrgana, posamezne parcele pa so tako majhne, da je obdelovanje z večjimi kmetijskimi stroji skoraj izključeno.

Predpogoj mehanizacije našega kmetijstva je torej tudi zaokroženje ali arondacija posestev. To arondacija je treba izvesti po gotovem načrtu, država in dežele pa bi pri tem morale prevzeti vodstvo, izdelavo načrtov pa tudi velik del financiranja. Mehanizacija kmetijstva bi tudi sama po sebi rešila važno vprašanje pomanjkanja kmetijskih delavcev.

V deželah, kjer vlada urejuje in nadzira cene za kmetijske pridelke, bi morale biti urejene cene tako, da so v pravem razmerju s proizvodnimi stroški, s svetovnimi cenami in s cenami, ki so v veljavi za življenjske potrebščine v prodaji na drobno.

Kdor ta sredstva pravilno uporablja, more skoraj popolnoma izločiti škodo, ki jo povzročajo razni škodljivci.

Mehanizacija: Uporaba kmetijskih strojev in mehničnega orodja je spremenila kmetijsko delo. Stroj pomaga delo hitreje in boljše izvršiti. Vendar pa si moramo biti pri tem na jasnem, da je uporaba večjih kmetijskih strojev pri nas skoraj nemogoča, dokler so naša kmetijska posestva tako razkosana in sestavljena iz samih malih njiv. Posestniki teh njiv bi mogli v večji meri uporabljati stroje in bi imeli nato korist od uporabe teh strojev, ako bi preje bila izvedena arondacija njihovih posestev.

Danes imamo že kosilnice žita v zvezi z mlatilnico, ki morejo v enem dnevu pokositi trideset hektarov žita in to žito tudi omlatijo. Danes imamo razne stroje za rezanje krme in ensilažne mešanice, ki omogočajo boljšo izrabo krme. Mehanični razpršilci raznih praškov in tekočin za škropljenje in posipanje rastlin proti škodljivcem in boleznim so učinkovitejši kakor pa ročne priprave. Priprave za pastereziranje in za sortiranje sadja omogočajo prodajo proizvodov boljše kakovosti. Sušilci sena izvršujejo delo, ki sta ga preje opravila sonce in veter.

Kmetovalci Evrope bi mogli živeti lepše in bolj zadovoljno, ako bi izkoriščali vse te iznajdbe.

Vskladiščenje in konzerviranje: Večkrat nastanejo velike izgube pri pridelkih, ker se ti pokvarijo zaradi nepravilnega vskladiščenja. Zlasti pri živinoreji moramo s pravilnim oskrbovanjem pašnikov, z napravo silosov za koruzo in zeleno krmo in z uporabo sušilcev krme dobiti visokovredno krmo, kar znižuje porabo zrnate krme, ki bi jo morali drugače krmiti molzni živini za dosego večje mlečnosti.

Zatiranje živalskih bolezni: Skušnje zadnjih let so prinesle mnogo novega pri reji perutnine in pri reji drugih domačih živali. Zato so danes tudi bolj redke razne kužne bolezni domačih živali. Na razpolago imamo že učinkovita cepiva in zdravila. Velikega pomena je zlasti znižanje tuberkuloze pri živini.

Reja molzne živine: Za dosego hitrega in temeljitega zvišanja mlečnosti se je zlasti tam, kjer je število krav pri enem posestniku majhno, obneslo umešno oplojevanje krav.

Zaključek

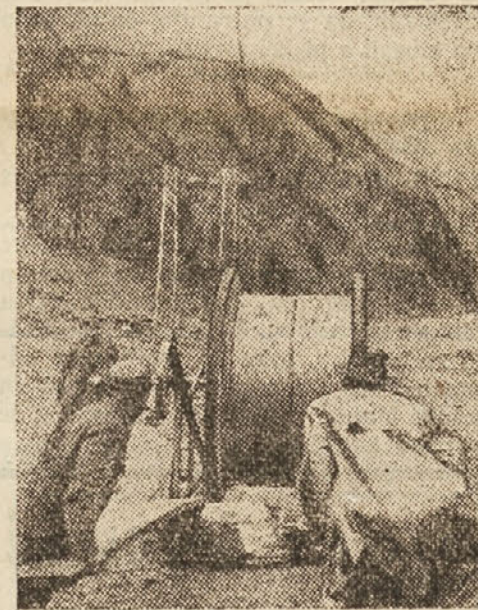
Ako hočejo dežele Zapadne Evrope dočakati boljšo bodočnost, nimajo druge izbire kakor povečati produktivnost. Ako hoče kmetijstvo izpolniti svojo nalogo v celoti, je treba znatno povečati donosnost naših kmetij. Pri tem pa mora kmetijstvo zavzeti tudi pripadajoče mu mesto v narodnem gospodarstvu.

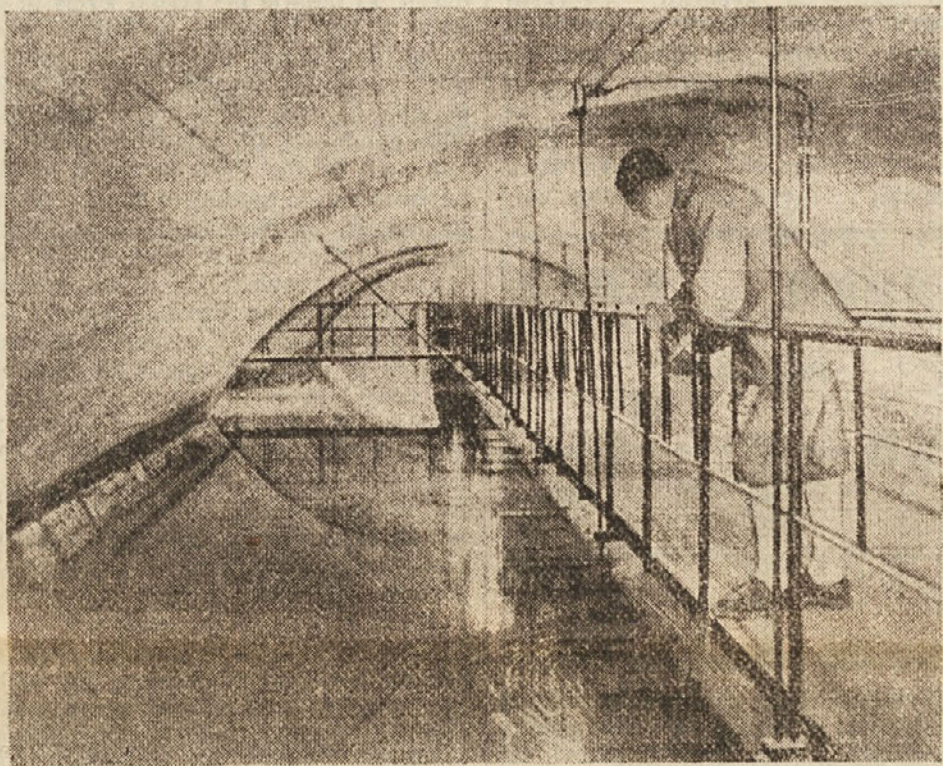
Visoki komisar in poslanik Združenih držav v Avstriji, Walter J. Donnelly (levo)

Kakor drugi kmetje v Evropi so tudi naši kmetje dosegli že nekatere znatne uspehe, opustili so načine pridelovanja, ki so nedonosni in so jih nadomestili z načini dela, ki so preizkušeni kot dobičkanosni. Mnogo pa je še treba storiti.

Povečano kmetijsko proizvodnjo bo mogoče doseči samo s skupnim delom. To sodelovanje mora temeljiti na programu, ki teži za izboljšanjem življenjskih pogojev našega kmeta. Predpogoj višje in zboljšane življenjske ravni našega kmetijstva pa je tudi sodelovanje kmetijstva z vlado in javnimi ustanovami pri izvedbi kmetijskega načrta o kmetijski proizvodnji. Na drugi strani pa bo spet morala vlada in bodo morale javne ustanove vpoštovati pri izvajanju tega načrta želje kmetijstva. Vse to pa bo vodilo do čim boljšega sodelovanja in do čim večjih uspehov pri izvajanju načrta o povišanju kmetijske proizvodnje.

Daljnovid preko Tur z visoko napetostjo 110.000 voltov. Daljnovid ima dolžino 38 km in veže Vzhodno Tirolsko s Solnograško

Zbiralnik elektrarne (iz ERP-pomoči), ki bo dajala državnim železnicam 30.000 kilowat.

stvu. Ako pa hočemo izboljšati gospodarski položaj Evrope, bo treba izdati veliko večje zneske za kmetijske stroje in za kmetijske stavbe. Ker pa je končno od posameznih kmetij odvisno ali bomo napredovali ali ne, se mora tudi vsak posamezni kmetovalec odločiti za nakup kmetijskih strojev in za izboljšanje svojega gospodarstva.

Pri tem pa nastane takoj zelo važno vprašanje. Večina naših kmetij so male kmetije in lastniki nimajo sredstev za drage modernizacije. Zaradi malih površin večine naših kmetij pa kmetje tudi težko dobijo posojila ali pa morajo plačevati visoke obresti. Zato je nujna pomoč od zunaj, ker ni možna iz kmetijstva samega. Najlažje je to vprašanje rešiti tako, da vlada oz. javne ustanove dovoljujejo prispevke in posojila. Zlasti so pri tem važni kratkoročni krediti pri nizki obrestni meri za nakup semen, gnojil itd. Prispevki in posojila vlade pa so tudi pobuda kmetovalcem za zvišanje proizvodnje, za nabavo kmetijskih strojev in za novogradnje.

Zanimiv pri tem je primer, kako deluje urad pri kmetijskih kreditih v Združenih državah. Ta urad dovoljuje ameriškim kmetom kratkoročne in dolgoročne kredite pri nizki obrestni meri. Ta ustanova je v Združenih državah gotovo mnogo pripomogla do tako hitrega napredovanja ameriškega kmetijstva.

Drugo sredstvo, ki more odpomoči pomanjkanju kapitala, pa je v kmetijskih zadrugah in v kmetijskih združenjih. Ako kmetje nalagajo svoje prihranke v zadrugi ali združenju, morejo nabaviti drage stroje, ki jih nato skupno uporabljajo. Tako more uporabljati posamezni kmet stroje, katere bi lastniki sredstvi nikdar ne mogli nabaviti.

Naloge kmetovalcev?

Vsi opisani ukrepi bodo imeli uspeh, ako bodo sodelovali vsi kmetje — tudi tisti, ki to berejo. Ako je vlada in ako so javne ustanove pripravljene, da dajo sredstev za izboljšanje kmetijskih gospodarstev, je pa potrebno, da so ta sredstva tudi pravilno uporabljena.

Kmetijske pridelke je mogoče povečati na več načinov:

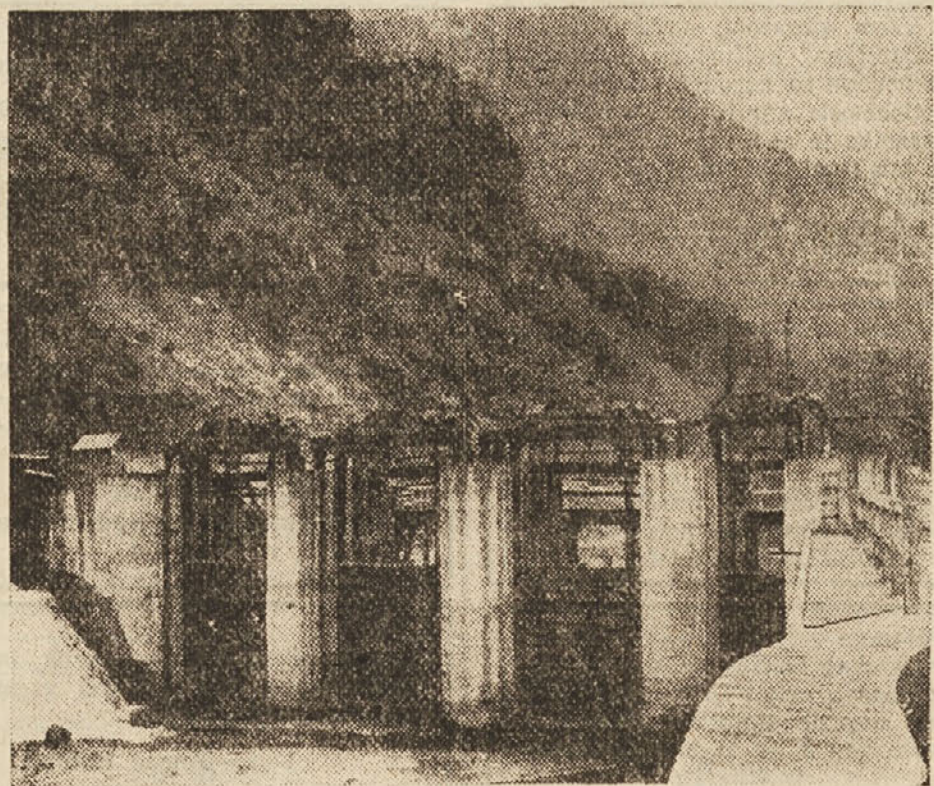
Izboljšanje zemlje: Prvi predpogoj donosnosti dela je plodna zemlja. Umetna gnojila, ki vsebujejo predvsem dušik, kalij in fosfor ter apno, povečujejo pridelke, ako dajemo gnojila v pravi meri in ob pravem času.

Osuševanje in namakanje: Osuševanje zemljišč je pri nas še premalo uvaževano. Kjer je možnost odtoka, morejo odvodni jarki znatno povečati pridelke naših polj. Ravno tako pa bi mogli oni kmetovalci, katerih polja ležijo ob rekah in potokih, ob suši svoja polja in travnike namakati.

Uporaba boljšega semena: Tudi v tem je dana možnost za zvišanje pridelkov. Za večino kulturnih rastlin ima kmet danes že na razpolago dobro seme. Pridelke je mogoče povečati tudi tako, da prideluje kmet predvsem one pridelke, ki dajejo večji donos. Seveda je pri tem treba vedno vpoštovati možnost prodaje in pa vprašanje, če je mogoče neke gotove pridelke ki jih doslej še nismo pridelovali, obdelovati s stroji, ki jih imamo na razpolago.

Zatiranje plevela: Plevel zelo znižuje pridelke. Imamo pa že sredstva, s katerimi moremo zatirati plevel zelo uspešno.

Zatiranje škodljivcev: Razni škodljivci zelo znižujejo pridelke. Kmetijska znanost je odkrila že mnogo učinkovitih sredstev za uničevanje škodljivcev,

Branje pri velikih zajeztvah elektrarn državnih železnicah (iz ERP-pomoči).

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 5. strani.)

GLOBALNICA

Na praznik in god svetega Štefana 26. decembra bo naša igralna družina, farna mladina, igrala lepo igro „Krivo-prisežnik“. Kdor želi lepo preživeti Štefanovo, naj pride ob 3. popoldne v Globasnico k šofarju, kjer se bo na licu mesta prepričal sam o lepi igri in mu ne bo žal, da je prišel k nam. Vsi okolišani prisrčno vabljeni. Na svidenje.

BELJAK

BOŽIČ morate doživeti v ljudski trgovski hiši Warmuth in Co. Božiček čaka — boste li tudi Vi prišli?

18 izlozb kaže množino blaga vseh vrst, pregledna razvrstitev olajša izbiro: Vi vidite obleko za dame in moške ter otroke v velikanski izbiri, zavese, odeje, posteljnino, preproge ter blago za pohištvo, blago za ženske in moške obleke, od navadnega barhenta do naj-finejšega kamgarna in vsa druga manjša božična darila, katera vsakdo rad kupi v ljudski trgovski hiši. Vsako blago je označeno s ceno, kakor je to pri Warmuthu že od nekdaj navada. Cene pa so najnižje.

Prodajni prostori so svečano okrašeni. Božiček osebno pozdravlja brezštevne odjemalce in vse je navdušeno nad božičnim prometom v ljudski trgovski hiši

...zato hitite vsi

v ljudsko trgovsko hišo

DIETMAR WARMUTH in Co.

v Beljaku

VELINJAVES

Od nas še niste slišali ali brali v „Tedniku“. Tudi pri nas napredujemo. Pred dvema letoma smo na novo pokrili našo podružnico sv. Petra in jo tudi znotraj prebelili. Letos smo dobili tretji zvon v teži 315 kg, medtem ko naša farna cerkev v Bilčovsu nima nobenega zvona. Sedaj pa kličemo tudi Bilčovšanom, da se potrudijo, če ne bodo res morali s piskri zvoniti.

Lepa, moderna in praktična je trgovska hiša

HANS BRUNNER, Celovec-Klagenfurt
Priesterhausgasse 10

Ogledali smo si poslovni lokal nove Brunnerjeve trgovske hiše in moremo samo to reči, da povsem odgovarja gornjemu naslovu. Prostoren je, odlično razsvetljen, tako da more vsak odjemalec kot pri sončni luči videti in oceniti blago in predmet, katerega si je namenil kupiti.

Kar nudi trgovska hiša Brunner, so stvari, katere potrebuje vsako domače gospodinjstvo in vsak posameznik. To so praktični predmeti, ki jih potrebuje in si jih privoščijo sleherni. Skoraj vse je mogoče v veliki izbiri dobiti v tej novi, svojstveni trgovski hiši. To je velika trgovina za vsakogar. Gospodinjstvo kupujejo v njej, kar potrebujejo za svoja hišna gospodinjstva, samo od enega pulta do drugega je treba stopiti, pa si iz špecerije v manufakturnem oddelku. Srajce prvovrstnih kakovosti in poceni — perilo za odrasle in otroke.

In če si v tistih letih, ko je treba svojo izvoljenko ali pa tudi če je so-proga — razveseliti s stekleničico parfuma — stopiš nekaj korakov k sosednjemu oddelku, kjer ljubezniva gospodinja, ki streže, prav gotovo ugane,

kateri plemeniti vonj seže nežnemu spolu najgloblje v srce.

In vse je v trgovski hiši Brunner zelo dobro in izredno poceni. Stopite v oddelke, kjer je zaloga slaščic in bononov. Velika izbira in nizke cene. Če pa si pripravljene odriniti nekaj grošev več, tedaj dobiš izdelke, ki bi razvadili vsakega sladokusca. In na tej strani je zmeraj polno ljudi, predvsem mladine. In ta je hvaležna, če more svojim željam poceni ugoditi.

Spregledati tudi ne smemo papirnega oddelka. Od običajnih šolskih zvezkov, preko skrivnostnih pastelnih barv pisemskih map, ki bodo ponesla toliko ljubavnih izlivov pa do pisarniških potrebščin — vsega je v največji izbiri.

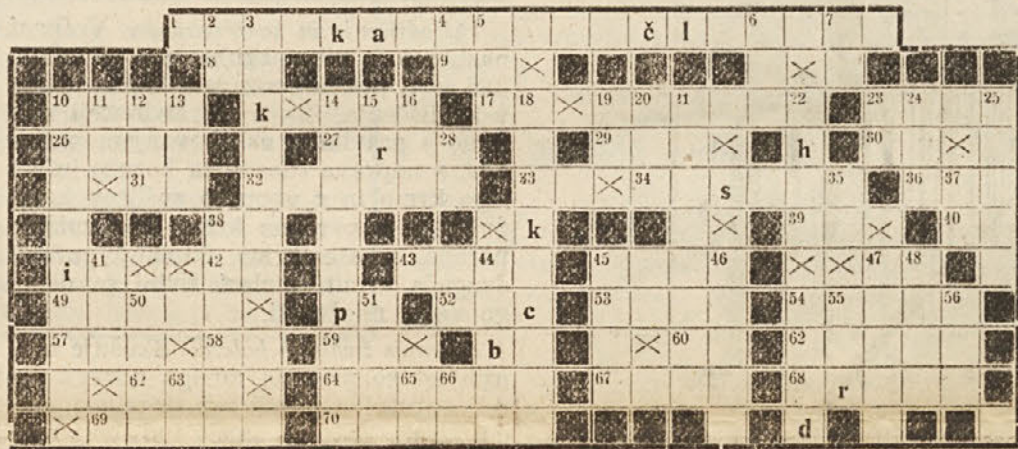
Na koncu pa naj še kar najbolj diskretno omenim, da prodaja trgovska hiša Brunner naravno in dobro vino po reci in piši S 7.5 za liter. In ta je ena največjih skušnjav, ki privablja številne goste v trgovsko hišo Hans Brunner.

Nagradna križanka modne hiše Preis in sinovi, Celovec

Besede pomenijo vodoravno:

1 čedna človekova zunanost napravljena prijeten vtis. Iz tega spoznanja je nastal pregovor, ki ga je tukaj treba rešiti. 8 izraz pri kartanju. 9 pogojna členica. 10 reka na Gorenjskem. 14 to je hišna številka poslopja na Starem trgu v Celovcu, kjer se tudi najbolj razvijeno oko more napasti ob krasno urejenih izlozbah. 17 kratica za „množina“. 19 znamka prvovrstne svilne, ka-

čen športni plašč za vsako letno dobo. Že izgotovljene vseh velikosti in vzorcev ima na zalogi trdka Preis in sinovi. 33 kratica za „zveličan“. 34 vrsta ženskega oblačila. Vseh kakovosti in najlepših vzorcev, že izgotovljene ali po meri jih dobavlja trdka Preis in sinovi. 36 življenjska tekočina. 38 kratica za „polnonaslovno“. 39 kratica bivše nemške denarne enote. 40 kratica za „mlajši“. 42 dva enaka samoglasni-

tero je v največji izbiri dobiti pri trdki Preis in sinovi. 23 družabna zabava, katera mladino najbolj privlačuje. Je tudi potrebna, ker se tam mladina uči pravičnega vedenja in ugajenega nastopa. Lepa večerna obleka vzbuja občudovanje in privlačuje. Trdka Preis in sinovi jih izdeluje po meri za vsak, tudi najbolj razvijen okus. 26 kožna torba. 27 žensko ime. 29 strupena žuželka. 30 pritrdilnica. 31 pritrdilnica. 32 prakti-

ka. 43 važna stvar pri nakupovanju. Po solidnosti in zmernosti v tem pogledu prednjači trdka Preis in sinovi. 45 drevesni nasad, izprehajališče. 47 nemška kratica za konjsko silo. 49 važen je čas, v katerem je vaše naročilo izvršeno. Izraz pomeni „nemudoma, brž“. Prav tako hitro vam trdka Preis in sinovi izdela obleko ali plašč po meri. 52 celovski športni klub. 53 rusko moško ime. 54 panoga udejstvo-

vanja, ki ima vedno več mladine v svojih vrstah. Lahkotnost, praktičnost in eleganca so njene prednosti. Tudi obleka lahko združuje vse te lastnosti. Take si ogledajte v izlozbenih oknih trdke Preis in sinovi. 57 sovražnik železa. 58 pritrdilnica. 59 nemški osebni zaimmek. 60 kratica za koncentracijsko tabo-rišče. 61 tkanina, katere velike prednosti sta izredna trpežnost in lahkotnost. Tekstilni izdelki, ki jih nudi trdka Preis in sinovi, so iz najboljših in najčistejših zvrsti te tkanine. 62 sovražnik železa. 64 znamka pralnega sredstva. 67 zadnja beseda v očenašu. 68 velikan. 69 oblačilo, katerega si morete pod najugodnejšimi pogoji nabaviti pri trdki Preis in sinovi. 70 mesto na Notranjskem, znano po živosrebrnem rudniku.

Navpično:

2 kratica za „brat“. 3 drugo ime za apoteko. 4 prvi dve črki v abecedi. 5 mesto, ki mu pravijo „večno“. 6 kipi, kuha se. 7 kratica za „kilowat“. 10 zgodovinski trg v Celovcu, kjer ima svoje prostore trdka Preis in sinovi. 11 izraz ob bolečini. 12 napeljava. 13 naplačilo. 14 predsednik italijanske vlade. 15 pošten, spoštovan. 16 prva številka. 18 to je pa velika prednost za onega, ki kupuje pri trdki Preis in sinovi. V tem pogledu prednjači pred vsemi sovrstnimi podjetji. 19 prihodnjik. 20 graški športni klub. 21 način nakupa, ki nudi nakupovalcu velike plačilne ugodnosti. Ob neizpremenjenih cenah nudi trdka Preis in sinovi svojim odjemalcem za vsakogar znosne plačilne pogoje. 22 Nemški izraz za Porurje. 23 kratica za „po domače“. 24 vrsta barvne prevleke. 25 nežna, trpežna tkanina, primerna zlasti za damske oblačilne predmete. V najlepših barvnih vzorcih in najnižjih cenah jih je dobiti pri trdki Preis in sinovi. 28 nemški predlog. 35 dva enaka soglasnika. 37 kot pri številu. 39 vodoravno. 38 soudeleženec, sovrstnik. 41 pijača. 44 krogla pri strelnem orožju. 45 stavčno ločilo. 46 ustrojena koža. Damski plašči — rjave in srebrne lisice — hermelin — scounx — leopard in tiger — v največji izbiri in po nizkih cenah pri trdki Preis in sinovi! 47 obdelana zemlja. 48 gozdna žival. 50 moško ime. 51 velika zgodovinska stavba. 54 strop, obok, obzorje. 55 povrtnina. 56 Odgovor na vprašanje „kak?“. 63 pritrdilnica. 65 kratica akademskega naslova. 66 dva enaka samoglasnika.

Za pravilno rešitev so razpisane mnoge nagrade. Žrebanje bo v uredništvu lista, rešitve pa je treba poslati do 9. I. 1951 na naslov lista.

v trgovski hiši Brunner Celovec - Klagenfurt

kupite za božič **dobra in poceni!**

Vsem sobratom, sorodnikom in prijateljem, kulturnim delavcem in borcev za narodne pravice naj blehenski angeli sladijo božične praznike in natrosijo cvetja sreče in miru na življenjsko pot v letu 1951!

Alojz Vauti, župnik in Zofka Vauti Sele

„vojem odjemalcem in prijateljem vesel božič in srečno novo leto želi

FRANCE RUTAR,

trgovina za elektromaterijal, dele za kolesa, železnino, hišno in kuhinjsko opremo in orodje, za papir in pisarniške potrebščine
DOBRLAVAS, telefon 20

Faranom v Rožeku, št. Jakobu. Podgorjah in Glinjah, posebno pa sobratom, prijateljem in bolnikom želi bogatih milosti za božič in novo leto **Jožef Dobernik**, župnik v Glinjah

Gospodinjstva šola v št. Rupertu želi vsem svojim dobrotnikom in bivšim gojenkam blagoslovljene božične praznike in milosti polno novo leto.

Č. g. Tomažu Holmarju, narodnemu trpinu, ki je govoril samo o ljubezni in miru in pravici zatiranega ljudstva, želimo v tujini blagoslovljene praznike in srečno novo leto ter skorajšnjo vrnitev.

Družina Skutl, p. d. Gradišnikova v Podkrajju

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto 1951 želi vsem znancem in prijateljem

Tomaž Holmar

TRGOVSKA HIŠA

SAMONIG

Beljak-Villach, Weißbriachg. 12

ima v svojih izlozbah veliko božično razstavo

Franc Kovačič, mizarstvo, Podjerbergom želi vesele božične praznike in srečno novo leto

Mici Piber, gostilna in trgovina št. 11j ob Dravi želi vesele božične praznike in srečno novo leto

Damsko in moško perilo pri

Hönel

Celovec - Klagenfurt, Kramerg. 1

Johan Trabesinger, trgovina, št. 11j ob Dravi želi vesele božične praznike in srečno novo leto

Raimund Gröbler, pekarna Brešan št. 11j ob Dravi želi vesele božične praznike in srečno novo leto

Blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto želijo :

Družina BOROVIČNIK iz Podkrajja, Pliberk želi vsem izseljencem, znancem in prijateljem. — Posebno pa g. Hol- marju Tomažu v pregnanstvu v St. Peter am Katschberg	Janez Starc, župnik v št. Lenartu pri 7 studencih	Dr. Janko Hornböck, tajnik Družbe sv. Mohorja, Celovec, Viktringer Ring 26	Družina Janko in Marija Urank, Celovec, Viktringer Ring 26
Družina dr. Joško Tischler, Celovec, Viktringer Ring 26	Dipl. trg. Dolfej Picej, Celovec	Fischer Franc, časnika in Sonja Fischer, Celovec	Družina inž. Lambert Muri, Celovec
Jager Štefan, Celovec, Prinz Eugenstrasse 28	Mernik Franc in Marija, Celovec, August Jakschstrasse 11	Siršek Franc, Celovec, August Jakschstrasse 11	Stare Gustav, Celovec, August Jakschstrasse 11
Steyer Franc in Malči, Celovec, Feuerbachgasse 31	Košutnik Hans, Celovec, Deutenhoferstrasse 1	Metarnik Kristi, Celovec, Pischeldorferstrasse 118	Detley Harms, Celovec, August Jakschstrasse 11
Trbovšek Peter in Meta, Celovec, Rosentalerstrasse 25	Rodbina Illner, Celovec, Kanaltalerstrasse 21	Wakounig Joža in družina, kovač v Mlinčah	Družine tri: Trebovc Cenci in žena, Lapusch Leksej in Maurar Nikolaj iz Knappenberga
Kassl Valentin, želinje vsem pevskim zborom in dobrim Slovencem	Marica Rojšek Celovec — uprava „Našega tednika“	Josip Koglek, župnik Škocijan	Janežič Janko in družina v Lešah
Družina Rojšek Celovec	Družina nadučitelj Mirko Srienč Krčanje	Vekoslav Hribar, organist v Kotmarivasi	Družina Hubovnik, Celovec, Rosenthalerstrasse 46
Mauser Karel in družina USA, St. Mary Hospital, La Salle-III.	Dr. Valentin Inzko — z družino Sveče v Rožu	Karl Drago Ribisel inspektor „Nordstern“ zavarovalnice Celovec — Tanzenberg	Vsem cenjenim odjemalcem, prijate- ljem in znancem vesele božične prazni- ke in srečno novo leto JANKO OGRIS, trgovina in gostilna Bilčovs, Koroško
FILIP MARTIČ, trgovina z mešanim blagom, Bilčovs, želi cenjenim odjemal- cem, znancem in prijateljem, vesel bo- žič in srečno novo leto 1951.	Matijeva družina na Ločilu Št. lenartski pevci	Kurbus Armin, učitelj	Podporno društvo proti požarnim škodam v Selah
Bratje Olip in Janko Gruden Sele	Družina Olip, p. d. Uznikova Sele Svojim odjemalcem želi blagoslovljen božič in srečno novo leto MEISLITZER MARIJA, gostilničarka, Št. Lenart pri 7 studencih	Svojim odjemalcem želi blagoslovljen božič in srečno novo leto DERMUTZ JOHAN, krojaški mojster, Radna vas	Svojim odjemalcem želi blagoslovljen božič in srečno novo leto PACHER PETER, mlinar Korpiče
Janko Tischler, cand. iur. Gradec	Znancem in prijateljem ter hčeri Marici v Svici — KVANCNIKOVA DRUŽINA iz Korpič	Svojim odjemalcem želi blagoslovljen božič in srečno novo leto WIEDERMANN — FOTOHANDEL Beljak-Villach, Kirchenplatz 5	Svojim odjemalcem želi blagoslovljen božič in srečno novo leto SLUGA ALOJZI, mlinar, Korpiče
Janko Tischler, cand. iur. Gradec	Znancem in prijateljem ter hčeri Marici v Svici — KVANCNIKOVA DRUŽINA iz Korpič	Janko Tholmaier, Radiše vsem sotrpinom in izseljencem	Vsem znancem in prijateljem USTINIJEV LOJZEK (Hochkofler), organist

Vsem odjemalcem, prijateljem in
znancem želi vesele božične praz-
nike in srečno novo leto

trgovina KOMETTER Borovlje
Kirchgasse 18

Vesele praznike in srečno novo
leto, želi vsem znancem in prija-
teljem

LORENC JUST, Borovlje

Novonaseljenci v Ameriki, želijo
vsem čitateljem „Našega tednika“,
predvsem onim v Podjunu in Skocija-
nu, kamor nas veže toliko hvaležnih
spominov, vesel Božič in srečno Novo
leto! — Ivan Mlečnik; Matija, Mar-
janca, Ivanka, Angela Grdadolnik;
Jože, Marjanca, Ančka Tominc; Fran-
ce, Mici in Marjanca Mlinar.

Družina Golavčnik

Zagorje—Št. Lipš.

Vesele božične praznike in srečno no-
vo leto želi vsem znancem in sotrpi-
nom v izseljeništvu.

Vsem prijateljem in znancem po
širnem svetu vošči vesel božič in
srečno novo leto

Jožef Picej, župnik
Šmihel pri Pliberku

Vsem svojim cenjenim gostom
želi vesele božične praznike in
srečno novo leto **Caffé-Restaurant**
Lendhafen, Sandgasse-Peindl, Ce-
lovec-Klagenfurt 5, — Villacher-
strasse 18.

Obiščite

MOZART

KONDITIONE — slaščičarna
Celovec-Klagenfurt, Hl. Geistpl. 10

Svojim cenjenim gostom želi ve-
sele božične praznike in srečno
novo leto gostilna „Zum stillen
Zeher“, Celovec-Klagenfurt, 10.-
Oktoberstrasse.

Vsem mojim spoštovanim odje-
malcem želim vesele božične praz-
nike in srečno novo leto

Napotnik Franz

Svojim cenjenim odjemalcem želi
vesele božične praznike in veselo
novo leto vinarna **Emil Tellian**,
Celovec-Klagenfurt, Paradeiser-
gasse 10, tel. 3436

Trgovina in gostilna

RUTAR v Žitarivesi

želi odjemalcem in gostom blago-
slovljene praznike in srečno novo
leto.

Vesele božične praznike in srečno
novo leto, želita vsem znancem in
prijateljem

dr. med. Valentin Travnik
in žena

Borovlje

Trgovska družba za izvoz in uvoz

Austro Impex

Krisper Co. Mitzka

Celovec-Klagenfurt, 8.-Maistr. 47.

Srečne božične praznike in veselo
novo leto želi cenjenim odjemal-
cem trgovska hiša

Formanek

Beljak-Villach, Rathausgasse 6

Svojim faranom v Podgorjah želi
blagoslovljene božične praznike in
srečno novo leto

Dr. Janko Hornböck

Blagoslovljene božične praznike in
srečno novo leto 1951 želi vsem
svojim dragim bivšim faranom na
Suh

Tomaž Holmar

kaplan v Šentpetru v Kačji dolini

Srečne božične praznike in veselo
novo leto želi svojim cenjenim
odjemalcem trgovska hiša

Hans Thomasser

Beljak-Villach, Widmannngasse 33
tel. 6108

Srečne božične praznike in veselo
novo leto želi cenjenim odjemal-
cem trgovina perila

Keimel

Beljak-Villach, Widmannngasse 46

Vse šolske potrebščine

KUPITE DOBRO IN POCENI

v knjižarni in papirnici

CAIRINTHIA

družbe sv. Jožefa

CELOVEC - KLAGENFURT

Völkermarkter Ring 25

Telefon 26-21

KUPUJEM star zlat in srebrn denar.
Vsakovrstne ure in zlatnino dobite po
najnižjih cenah pri

F. Karner - URAR

Celovec, Burggasse 8

Vaša zimskošportna oprema

Je v športni hiši

„Davos“
(K. KUNTSCHITZ)

Celovec-Klagenfurt, Bahnhofstr. 26, Tel. 22-49

Hans Traninger

HOLZGROSSHANDEL

KLAGENFURT - Völkermarkter Straße 38

Telefon Nr. 15-95

**Lukas
Arnold**

Obnavljalec cerkvenih
umetnin, slikar, pozlatitelj
kipar

CELOVEC - KLAGENFURT

St. Martin, Kohldorfer Straße 39 - Tel. 28-97

Lasten prenosni specialen
oder - najboljše priporočila
so uspešno izvršena naročila

Steklarna

Okvirji - ogledala, hišne in kuhinjske
potrebščine - emailirana posoda

Rapatz

Celovec - Klagenfurt
Viktringer Ring 1 - Tel. 28-34

BARTEL

Veletrgovina s premogom
in gradbenimi
potrebščinami

Celovec - Klagenfurt

Bahnhofstraße 34, Tel. 19-61 in 16-67

Cerkveni paramenti
Cerkvena oblačila
Cerkvene in društ. zastave

Karl Zouhar

Celovec - Klagenfurt
Mieftaler Straße 26

Vesele praznike in srečno novo
leto želi trdka

Macia Walcher

Klagenfurt, 10.-Oktoberstrasse
lastnik ENGELBERT WALCHER
damska, moška in ženska oblačila

ZA GOSPODE:

Štrapačna obleka	od 525.—
štajerska obleka	od 371.—
modna obleka, tamno progasta,	
plava ali rjava	426.40
športni plašč	363.—
ulster, temnosiv	572.—
„Knickerbocker“, čista volna	58.—
hlače iz čisto volnenega sukna,	
vzorec „Fischgrat“	126.—
hubertus-plašč	od 195.—
lumber-suknjič	od 89.—
pulover, brez rokavov	od 20.—
štrapačni telovniki	od 35.—
delovne hlače	57.70
smučarske hlače v vsaki ceni	
modna grebenana tkanina (Kamm-	
garn), 140 cm široka	97.65
Esterhazy-blogo, 140 cm široko	97.—
blago za obleko, čista volna, vzor-	
ec „Fischgrat“, 140 cm	69.20
štrapačno blago za obleke; vzorec	
„Fischgrat“, v raznih barvah,	
140 cm	66.30
štrapačno blago za gospode in deč-	
ke, karirano, 140 cm široko	29.80
hubertus-sukno, zeleno, 160 cm šir.	56.—
blago za srajce, karirano, 80 cm ši-	
roko, čisti bombaž, v vseh barvah	11.45
blago za srajce, enobaravno, 80 cm	
široko	9.80
delovne srajce	36.—
oxford-srajce, barvane, pretkane	59.50
french-srajce, v modnih barvah	45.75
športne srajce, karirane	47.25
flanclaste športne srajce	53.25
la športne srajce, karirane, čisti	
bombaž, iz sukanca	68.75
zefir-srajce, progaste	58.75
nočne srajce, la kakovost	64.50
fine popelin-srajce v veliki izbiri	
samoveznice	od 9.—
delovne bluze	22.—
ključavničarske hlače	39.—

Božične cene, ki bodo tudi Vas zadovoljile!

telovadne hlače	10.40
spodnje hlače, dolge, linški barhant	36.50
progaste	
spodnje hlače iz barhanta, plave	
ali rjave	37.80
macco-spodnje jopice	37.—
macco-garniture, spodnje hlače in	
jopice	74.—
spodnje hlače iz barhanta, progaste,	
80 cm široke	13.15
barhant, plav in rjav, za spodnje	
hlače, la	15.50
keper za spodnje hlače, bel	12.35
štrapačne moške nogavice	6.90
volnene moške nogavice, ročno	
pletene	8.90
modne nogavice, progaste	9.50
športne dokolenke	5.—
velika zaloga „selfix-sportnih nogavic	
volnene ovratnice (Schall), karirane	
in enobarvne	17.90
štrapačne rokavice, ročno pletene	7.70
naramnice, gumi	9.80
podveze za nogavice, gumi	4.80
garniture, naramnice in podveze iz	
la gumijsa	24.50
pas iz gumijsa	15.15
dežniki	54.60
obleke za trening, v veliki izbiri	
ZA ZENSKE:	
pepita blago za obleke, 140 cm šir.	39.—
volneni stroki (Wollschotten), 140 cm	
široki	od 38.—
blago za plašče, 140 cm široko	od 35.—
blago za bouclé-plašče, 140 cm šir.	65.80
flavš za plašče, 140 cm širok	72.80
flavš za plašče la, rjav, zelen, plav,	
petrolejast, temnoplav, črn	110.80
flancl	od 9.50
karirani barhanti za obleke, tkani	15.10
barhanti za zimske dirndle, tiskani	14.60
pretiskanina	od 9.75
blago za obleke „Raye“ Hammerle	

naramnice iz gumija	7.80
v vseh barvah	12.90
blago za perilo, rožičasto in pikasto,	
80 cm široko	12.75
blago za perilo, enobaravno	9.25
svila za plesne obleke „Mirabell“,	
90 cm široka	17.60
pel-jopice	od 15.60
hlače za ženske	7.80
hlače za ženske, hrapave	14.—
garnitura perila	19.50
garnitura perila, čisti bombaž	od 25.10
nočne srajce, charmeuse	48.50
športne nogavice	10.50
flor-nogavice	14.70
dvodelna volnena obleka	104.—
kostumi	130.—
nočni plašči	od 126.—
okusni športni in modni plašči	598.—
rokavice	od 12.65
dežniki	50.80
ovratne rute, karirane, tkane	12.90
hlače za ženske, hrapave	od 9.90
volna za pletenje, 5 dkg	3.50
vse vrste volne v 294 barvah, po	
starih cenah	

ZA OTROKE:

fantovske obleke	od 80.—
kikljice za dekleta	41.15
deški in dekliški puloverji, dolgi	
rokavi	18.—
deški puloverji, brez rokavov, vseh	
velikosti	od 15.—
deške volnene jopice	25.—
hlače za dekleta	od 5.—
smučarske hlače za otroke, vel. 5	56.70
trikojaste deške spodnje hlače,	
dolge	od 12.80
otroške spodnje hlače z jopico	od 16.75
deške telovadne hlače	od 38.—
otroške nogavice	od 3.—
otroški volneni šali, v raz. barvah	15.85
rokavice	7.55

VELIKA ZALOGA PERILA ZA OTROČICE IN DOJENČKE

Baby-srajčke	od 5.50
triko-srajčke, hrapave	5.20
jopice	11.45
čepice	2.—
hlače z jopico	17.55
hlače z nogavicami	21.—
garniture	25.75
volnene obleke	25.—
prevleke za blazino	6.30
Oblekce za trening v veliki izbiri.	
ZA DOM:	
flanclaste rjuhe, hrapave	43.80
blago za polišivo, 150 cm široko	39.—
damast za blazine, 120 cm široko	24.95
blago za rjuhe, 140 cm široke,	
čisti bombaž	18.90
tkanina za posteljno perilo, 120 cm,	
čisti bombaž	14.50
inlet, hrapav, 80 cm širok	15.65
inlet, 150 cm širok	24.50
atlas-gradl, 120 cm širok	18.45
posteljna prevleka, karirana, 80 cm	
široka, čisti bombaž	11.80
posteljna prevleka, karirana, 80 cm	
široka, čisti bombaž	10.80
cefir-posteljna prevleka, progasta,	
80 cm široka	12.50
frotirke	12.85
frotirke, la čisti bombaž	16.90
skladane brisače (Waffel-)	7.60
namizni prt, čisto platno, 150×150 cm,	
barvast, kariran	39.20
namizni prt, 150×150 cm	27.50
namizni prt, damast, bel, 150×150	45.—
blago za namizne prte, barvasto,	
150 cm široko	29.25
blago za zastore, rožičasto, 80 cm	
široko	14.15
blago za zastore, rožičasto, 140 cm	
široko	25.35
store-blago za zastore, 150 cm široko,	
ccru-barve	11.90
creton odeje, rožičaste	108.—

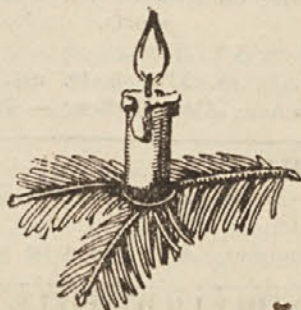
... zato hitite vsi
v ljudsko trgovsko hišo

DIETMAR WARMUTH & CO.

Beljak - Villach
Hauptplatz 22

Družba sv. Mohorja v Celovcu

želi vsem svojim poverjenikom,
udom, prijateljem, dobrotnikom
posebno pa v Združenih državah
Amerike milosti polne božične
praznike in mnogo božjega
blagoslova v novem letu

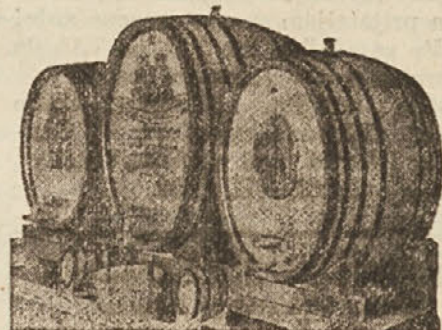
Moden PICKIL

največja trgovina moških oblačil
ženskih plaščev in kostumov

Celovec - Klagenfurt, Paradeisergasse

VINARNA

Emil
Tellian

Celovec-Klagenfurt, Paradeisergasse 10, Tel. 34-36

Zapriseženi dobavitelj mašnih vin priporoča
svoja naravno čista vina v steklencah in sodih
Desertna vina za vsako priliko, posebno še
za praznike

USTANOVLIJENO 1670

Zvonarna
(GLOCKENGIESSEREI)

FR. OBERASCHER & CO.

SALZBURG-KASERN

Dobavljamo cerkvene zvonove v vseh velikostih iz bakreno-kositrene-bronaste zlitine in iz našega priznanega Oberascher-jevega specialnega bronca (Oberascher Spezialbronze), nadalje zvonilne stroje in kompletne električne zvonilne naprave.

Tudi na Koroškem je velika večina zvonov iz naše, že skoraj 300 let obstoječe zvonarne, in zvonijo v splošno zadovoljstvo zadevnih župnij.

Slovenske oddaje v radiu

ČETRTEK, 21. decembra:

14.30—15.00 Poročila — „Za gospodinjstvo“ — Glasba.

PETEK, 22. decembra:

14.30—15.00 Poročila - Božič po svetu

SOBOTA, 23. decembra:

9.00—9.15 Ob 100 letnici slovenskega

slikarja Janeza Šubica.

9.15—9.30 Za vsakega nekaj.

18.30—18.55 „Božični večer“, sodelujejo otroci z Obirskega pod vodstvom g. učitelja Polanška.

NEDELJA, 24. decembra:

7.15—7.45 Duhovna obnova — Božične pesmi.

PONEDELJEK, 25. decembra:

7.15—7.45 Ob božičnih praznikih.

TOREK, 26. decembra:

7.15—8.00 Za vsakega nekaj, nekaj za vse (voščila).

SREDA, 27. decembra:

14.30—15.00 Poročila — „Za kmeta“ — Glasba.

Napravite svojim sorodnikom, znan-
cem in prijateljem veselo presenečenje!
Povežite se z njimi 26. XII. od 7.15 do
8.00 preko etra v pesmi in besedi!

Voščila pošljite na naslov: Radio
Celovec, Celovec-Klagenfurt, Völker-
markter Ring 25. pod značko „Voščila“,
najkasneje do 23. XII. 1950.

Radio Schmidt

„Velika hiša malega človeka“

Radioaparati za vsakogar. Tovarniško
novi 4 cevni Super od 526 S naprej.
— Popolnoma prenovljeni aparati od
200 S dalje.

Najbolj moderna popravilnica.
Žarnice za dom in preprodajo.

CELOVEC - KLAGENFURT
Bahnhofstr. 22 — Tel. 29-48

FRANZ MODRITSCH

radijske in elektromehanične potreščine
Celovec-Klagenfurt, Wienergasse 4, Tel. 15-10

Popravila radijskih aparatov - radijske
žarnice - material za antene - žarnice - ba-
terije - električni hladilniki - harmonike

**Najmanj za
10 svetilk
elektr. svetlobe**

si morete nabaviti sedaj že
za 900 šilingov

Pojasnila daje

SIUTZ

Celovec - Klagenfurt
Aichelburg, Lablastraße 1

pri Križni gori (Kreuzberg) med
Waisenhauskaserne in Truppen-
spital-om.

Vesele božične praznike in srečno novo leto želi vsem cenjenim
odjemalcem in znanecem

Johan Lomšek

ZAGORJE (SAGERBERG), pošta Dobrla ves (Eberndorf)

Priporočam se tudi v novem letu pri nakupu bencinskih, elektro- in
dizel- motorjev, koles, pnevmatike, šivalnih strojev, muzikalnih in-
strumentov, gramofonov, gramofonskih plošč, štedilnikov in peči,
vsake vrste gospodarskih in poljedelskih strojev ter nadomestnih
delov. Zahtevajte brezplačni cenik in pojasnila.

Hotel Fischer

Beljak—Villach, Bahnhofstraße

Tujske sobe - tekoča voda - central-
na kurjava - splošno priznana naj-
boljša kuhinja - izvrstno pivo beljaške
pivovarne
priporoča hotelirka Käthe Fischer

Trgovina vseh električnih potrebščin
Kupujte pri domačem obrtniku

HANS KREUTZ

Celovec, Kramergasse 11 Telefon 21-73
RADIJSKI APARATI NA OBROKE

DAMSKÉ
GARNITURE ZA PREHODNI LETNI
ČAS

Srajce, hlačke, lepih prilagojenih oblik
in najboljše kakovosti samo

S 40.50

Grüner

Celovec-Klagenfurt, Burggasse

Gledališče

Začetek predstav ob 20.00

22. XII. „Frasquita“, opereta, prva predstava,
abonma A, prosta prodaja.

23. XII. „Frasquita“, izbirni abonma, pr. prod.

24. XII. Zaprto.

25. XII. „Undine“, izbirni abonma.

26. XII. „Frasquita“, izbirni abonma.

Božična darila za gospode:

Srajce, kravate, pižame, spodnje pe-
rilo, dolge in kratke nogavice, Ano-
rak — puloverji, volneni puloverji
itd. — vse v največji izbiri v modni
trgovini

Sidler

Beljak — Villach, Bahnhofstraße 9

Specialna trgovina z leseno robo- re-
šeta, pletene torbe, ščetke, melle, co-
kle in kuhinjski predmeti

Sepp Korenjak

Celovec-Klagenfurt, Benediktinerpl. 10

Zahtevajte povsod visokovredni**PECKLO-KRUH!**

TRGOVINA PERILA

KEIMEL

Beljak-Villach, Widmängasse 46 - Tel. 61-51

Božična darila za vsakogar: velika
izbira spodnjega perila za gospode
in dame — puloverji vseh kakovosti
in barv — strokovna trgovina za
vsak okus in potrebo.

Fotografski aparati, filmi
in kakovostno razvijanje

FOTOHAUS

Schmaüs

CELOVEC - KLAGENFURT
Heiligen-Geist-Platz

Gernert

MANUFAKTURNA TRGOVINA
Celovec-Klagenfurt,
OSTERWITZGASSE 14

Blago za plašče in obleke, flaneli,
barhanti in podloge za obleke

Največjo izbiro svetih in drugih slik
v okvirju in brez okvirja Vam nudi

A. Winding

Beljak — Villach, Weissbriachgasse 3
in Kloster St. Nikolai

Najugodnejši nakupni vir za trgovce
in razprodajalce verskih predmetov

Kupujem kože
zajcev, lisic, kun, dihurjev itd. po
najvišjih cenah, trgovina usnja

Hans Bon

Celovec — Klagenfurt, Osterwitzg. 4
Tel. 46-84

Kanaltalersiedlung in okolica!

KUPUJTE PRI

GRABNER

Celovec - Klagenfurt, Baumbachplatz 1

Parfumerija — toaletni predmeti
— čistilna in pralna sredstva —
razne papirne potrebščine.

Cas**hiti**

Marsikaj je treba še pred
prazniki narediti. Prav goto-
vo manjka tudi še božična
torta in božična štručka.
Oboje se bo gotovo posrečilo
zanesljivim pecilnim praš-
kom tvrde

König

BACKPULVER

KINO**Celovec - Klagenfurt**
STADTTHEATER

Predstave ob 16. in 18. uri, ob ponedeljkih
tudi ob 20. uri.

V nedeljo, 24. XII. so vsa kino-gledališča
zaprta.

Od 22.—28. XII. „Fön“.

Dne 25. in 26. XII. ob 10. uri pravljica
predstava: „Dornröschen“ — Trnoljčica

PRECHTL

Od 19.—25. XII. „So was nennt sich Delek-
tiv“

Od 25. naprej: „Kein Engel ist so rein“.

CARINTHIA-LICHTSPIELE

Od 22.—25. XII. „Der Weg nach Sansibar“.
Od 26.—28. XII. „Tödliches Gold“.

Dne 25. XII. pravljica predstava „Schnee-
wittchen“ — Snegulčica in 7 palčkov.

PETERHOF

Od 22.—25. XII. „Polonaise“.

Od 26.—28. XII. „Gilda“.

Beljak - Villach**BAHNHOFLICHTSPIELE**

Predstave ob 12., 14., 16., 18.15 in 20.30;
ob nedeljah in praznikih tudi ob 10. uri.

Od 22.—28. XII. „Immensee“.

STADT-KINO

Predstave ob 16., 18. in 20. uri.
Od 22.—28. XII. „Broadwaymelodie“.

Elite Filmbühne

Predstave ob 15.45, 18.15 in 20.15, ob nede-
ljah in praznikih ob 14., 16., 18.15 in 20.15.
Od 21. XII. „Dein Leben gehört mir“.

Apollo Lichtspiele

Predstave ob 10., 12., 14., 16., 18. in 20. uri.
Od 21. XII. „Peterle“.

Specialna trgovina dežnih plaščev
V. TARMANN

Celovec - Klagenfurt Völkermarkter Straße 16
Popravljamo in izdelujemo
po meri dežne plašče

Naše poznane nizke cene

za predtiskanine - šifone - flanele - barhente - posteljno perilo in konfekcijo **sa ostale iste**
kar pa se je spremenilo, je naš blagovni oddelek, ki se je povečal. - Ta vam sedaj
omogoča ob hitri postrežbi udoben nakup pri **dnevni svetlobi.**

Obiščite nas pri vašem prihodnjem nakupu in izredno prijetno boste presenečeni.

WARENHAUS**Fachmanek**

BELJAK - VILLACH, Rathausgasse 6, Telefon 40-68